

Braşovai Lapok

Ára 5 lej Vasárnap Főszerkesztő: Szele Béla dr. 203. szám XXXVII. évfolyam Ára 5 lej
1931 * szeptember 6

A gazdasági koronatanács

Írta: Pogány Marcell

Két példa áll előttünk: az egyik a francia, a másik az angol.

1926-ban, amikor a német, magyar és osztrák pénzügyi orgia már utolsó kezdetét vonta, a nemzetközi spekuláció megszerveztette, egyetlen nagy lendülettel rávetette magát a francia frankra. Zürichben, Berlinben, Bécsben, Newyorkban és mindenütt, ahol spekulációs tözsdék vannak a világon, frankot kínáltak eladásra. A győztes frankon palutája egyik napról a másikra zuhanni kezdett és a teljes elértéktelenedés veszélye fenyegette. Az Atlanti Óceántól a Fekete-tengerig egyetlen vészes kiáltás zúgott: Adok frankot! Adok frankot!...

Es a frank árfolyama zuhant, egyre zuhant.

A győztes és jóvátételi követelésekben gazdag Franciaországban kitört a pánik. A belföldi bankokat megrohanták a betétesek, a tőke menekült Svájcba, Hollandiába, Angliába — ahová éppen el tudott jutni. Az iparcikkek és közszükségleti cikkek árai olyan arányban emelkedtek, amilyen arányban a frank értéktelenedett. Franciaország azon az uton volt, hogy kövesse Németországot, ahol a bankjegyeket kilöszámsra mérték. A francia nemzetgazdaságot az összeomlástól már csak egy lépés választotta el...

A krízis tetőfokán tanácskozássra hívta össze a pártok vezetőit a köztársasági elnök. A pártok, akárcsak nálunk, ott is éles ellenfelekként álltak szemben egymással. Ahány párt, annyiféle kormányzási program. Poincaré konzervatív, Herriot radikális szocialista, Briand köztársasági...

De az ország veszélyben van és a veszély ellen csak egy segít: az erők összefogása!

Es megszületett a nemzeti egység kormányja.

Az új kormány még el sem foglalta a helyét s a frank iránt a bizalom már is kezdett visszatérni. Ennél nagyobb csapás nem érhetne a frank-elleni spekulációs frontot. A helyzet órák alatt megfordult. A tözsdéken megfordult az irányzat és a harci kiáltás más lett: Veszek frankot! Veszek frankot!...

Bosel, Castiglioni és a többi nagy nemzetközi pénzfezőrök úgy elhulltak a frank-csatáiban, mintha negyvenkettes ágyúval puffantották volna le őket. Azóta sem támadtak fel, — Franciaország pedig Európa bankárja lett.

A másik, az angol példa, még olyan frissen és élesen áll előttünk, hogy éppen csak fel kell említenünk. Tulajdonképpen Angliában is ugyanaz történt, mint annakidején Franciaországban. A megint-gáthatalannak hitt angol font árfolyama, a német pénzügyi válság nyomán, megint és előbb lassan, majd egyre jobban kezdett lemorzsolódni. Az állami költségvetést és a külkereskedelmi mérleg egyensúlyát is nagy veszély fenyegette, ami a font helyzetét még kétségesebbé tette. Menteni kellett, megpedig gyorsan, mert különben olyan nagy méreteket öltene a bajok, hogy aztán nehezen lehet majd rendbehozni az impérium gazdasági ügyeit.

Igen ám, de ki mentse?

A szociáldemokrata MacDonald-kormány képtelen már a feltornyosult bajokkal és egyre nagyobb veszélyekkel rejtő eseményekkel megküzdeni. At kell adnia a helyét egy másik kormánynak. De melyik párt az, amelyik olyan kormányt állíthat az angol birodalom élére, hogy minden rizikó nélkül vállalhassa az országmenet felelősségteljes munkáját? Egyik sem. A pártok itt is szemben állnak egymással, ahány párt annyiféle program. Nincs más megoldás. Össze

kell fogniok a pártoknak. Es megszületik itt is a nemzeti egység kormányja, amely megmenti a fontot és helyrebillenti a költségvetési egyensúlyt.

Mindezt abból az alkalomból eleveztük fel, hogy II. Károly király összehívja a gazdasági koronatanácsot.

Románia uralkodója, ugyátszik, elérkezettnek látja az időt arra, hogy az eddigi pártkiséreletek helyébe operatív beavatkozással kísérelje meg az ország gazdasági ügyeinek rendbehozását. Az első lépés ehhez az a koronatanács lesz, amelyre a király meg fogja hívni a kormány tagjain és a pártvezéreken kívül, a

volt pénzügyminisztereket, a volt bank-kormányzókat és azokat a szaktekintélyeket, akiknek a tanácsaira szükség lehet az ujjaépítési munkában.

A király elhatározását a gazdasági koronatanács összehívására nagy megnyugvással veszi tudomásul az ország közvéleménye, mert aktuálisabb még soha nem volt ilyen lépés. Az állam költségvetésében ür tátong, a bevételi források napról-napra apadnak, az adóalanyok ki vannak sajtolva, elérkeztek teherbíróképességük utolsó utolsó állomásához, a kivitelünk pang, a gyáripar, a bányaiipar, az őstermelés alig-alig lélegzik már. A pénzügyi bizonytalanság és bizalmatlanság és mindenekfelett — a közelgő tél, amely elképesztő nyomorképét festi a munkanélküliek, a nincstelenek elé,...

Az emberben önkéntelenül 'eldöbben a kérdés: hogyan is juthatott a romlás lejtőjén ennyire az ország? Románia, a győztes állam. Románia, a természeti kincsekben dús gazdag ország. Románia, ahol

a bőségek kellene uralkodnia, ahol a munkanélküliséget, a nyomort csak hírből volna szabad ismerni.

Hogy mi a célja a gazdasági koronatanácsnak, azt tudjuk. De nem tudunk a jövőbe látni és nem tudjuk, hogy meg is lesz-e vajjon az az eredménye, amelyet az ország válságokban meggyötört népe és gazdasága vár ettől a tanácskozástól? Vajjon sikerülni fog-e a királynak gátat vetnie annak a féktelen tobzódásnak, amelyben a politikai ambíciók járják a maguk vitustáncait, ahol nem a rátermettség, nem a becsületes szándék az ur, hanem az egyéni törtetés és a demagógia?...

Hinnünk kell abban, hogy egy jobb korszak küszöbén állunk!

A gazdasági koronatanács küszöbén az utolsó reménysugár csillan élénk, amelybe élni akarásunk minden ösztönével kapaszkodunk. Nem szabad elvesztenünk ezt a reményt, mint ahogy nem szabad többé csalódnunk sem!...

A német történelem gyásznapja volt a csütörtöki ülés,

amelyen Schober és Curtius francia nyomásra bejelentették országaik nevében, hogy lemondanak a vámunióról

Litvinov támadása a preferenciális vámszerződések miatt

Genf, szeptember 4.
Alig indult meg a nemzetközi politikai élet, máris meg van a szenzáció: Schober kancellár és Curtius külügyminiszter az európai bizottság ülésén, melyen a távollévő Briand helyett, Motta, svájci delegált elnökölt, bejelentették, hogy Ausztria és Németország az időközben támadt súlyos nehézségek miatt lemondtak a vámunióról, s ez irányban nem folytatják tevékenységüket.

A gazdasági nehézségek nagy része, mondta Schober, Európa bizalmatlanságának a következménye, de reméli, hogy mostani kijelentése visszaállítja a bizalmat. Ausztria kész minden tervet, amely a gazdasági kibontakozást szolgálja, tanulmányozni és nagy jelentőséget tulajdonít annak az angol javaslatnak, amely a vámokat le akarja szállítani és annak a franciá javaslatnak, amely vámokkedvezményekkel akar az agrárállamokat segíteni. Schober azonban helyesebbnek tartaná a szabadforgalom bevezetését, mint a kedvezményes vámokat, s erre vonatkozóan az albizottságban javaslatot is terjeszt majd elő.

Az osztrák kancellár után Curtius német birodalmi külügyminiszter szólalt fel, szintén a vámunió ügyében. Utalt arra, hogy a gazdasági bizottság javaslatai gondolatmenetükben megegyeznek az osztrák-német vámunió tervével. A hágai döntőbírósg szavazata rövidebben ismeretessé válik, ez azonban csak a kérdés jogi oldalát világítja meg, holott elsősorban a gyakorlati szempont, a gazdasági érdek a mérvadó. A vámunió tervét a szükség hozta létre. Azóta azonban

nagy események történtek, s a német és az osztrák kormányok helyesebbnek látják a vámunió tervének az elejtését. Ennek ellenére is azonban módot kell keresni rá, hogy a népeket kivezessék a borzalmas inségből.

Szóváltotta Curtius Madgearu volt román kereskedelmi miniszternek a preferenciális vámról felvetett eszméjét, amely előfeltétele egész sor európai agrárállam kivételének.

Curtius után Flandin francia pénzügyminiszter kormány nevében elismerését fejezte ki Schober és Curtiusnak a vámunió elejtését bejelentő nyilatkozataikért.

Reméli, hogy a vámunió tervével felmerült akadályok elhárultak. A francia kormány, ugymond, minden eszközzel segédkezni fog az európai kormányok együttműködésében.

Grandi olasz külügyminiszter szintén megelégedéssel vette tudomásul a német és osztrák külügyminiszterek nyilatkozatát, míg a cseh kormány nevében Krofta kereskedelmi miniszter méltatta a német és osztrák meghátrálást. Szerinte most már nyitva van az út a kibontakozáshoz.

A koordinációs bizottság jelentésével kapcsolatban az európai bizottságban Tevfik Rusdi bég és Robert Cecil lord után, aki szintén szerencsekívánatait fejezte ki a német és osztrák kormányoknak, amiért a vámunió tervét elajtották, Litvinov mondott nagy beszédet. Hevesen tiltakozott az agrárállamok preferenciális váma ellen, ami szerinte a szovjet ellen irányul. Ez kiélestitte az ellentétet és megzavarná az együttműködést. Sajnálatát fejezte ki, hogy az Európabizottság mellőzte a gazdasági meg nem támadási paktummal kapcsolatban tett szovjetindítványt.

Igaz, hogy a szovjetnek nincs szüksége segítségre, de azért joga van rá, hogy tiltakozzék ama rendszer ellen, mely Európában az európai szolidaritás lobogója alatt egy államcsoporthatárba szorít. Végül kijelentette Litvinov, hogy nemcsak százötven millió ember nevében beszél, hanem mint a világ fennálló két szociálpolitikai rendszer egyikének képviselője.

Litvinov fejtegetéseire Flandin francia pénzügyminiszter válaszolt, mire a szovjet képviselője elítélendő diszkriminációnak nevezte, ha egy állam a többi államoktól másokat kizáró előnyöket akar kicsikarni.

Francia nyomásra történt

Berlin, szeptember 4.

Az esti sajtó a német történelmi gyásznapjai közé sorolja az Európa-bizottság csütörtöki ülésnapját, amelyen Schober és Curtius lemondtak a vámunió tervéről. A felhivatalos „Germania” „Nehéz óra” címmel többek között a következőket írja:

„Ha igaz, amit Genfből is megerősítenek, hogy német és osztrák részről egész sereg nyilatkozattervezetet készítettek el és hogy a franciák mindegyiket elégtelennek nyilvánították, úgy kétségtelen, hogy

Schober és Curtius bejelentése francia nyomásra történt és hogy mindezt csak a legnehezebb szívvel juttatta el szerepét.

Schober és Curtius voltak a vámunió szülei és Genfben eltemették gyermeküket.”

A „Deutsche Tageszeitung” ezt írja: „Mi, németek és osztrákok,

szégyeljük magunkat, mert ennél nagyobb megaláztatást már régen kellett elviselnünk.

Franciaország diktátuma történelmi horderejű aktust kényszerített ki Genfben.”

RENDELÉS

*

I.

— Hát jöjjön csak ide, Géza, lássuk azt az ebédet, mit lehet ma enni magunknál.

A pincér szolgálatkészen megáll az asztal mellett. A vendég benyúl a belső zsebébe, kivess egy tokot, a tokból kivess egy szemüveget, azt leteszi az asztalra. Akkor eléveszi a zsebkendőjét. Akkor megint felveszi a szemüveget és mind a két üveget gondosan megdörzsölgeti. Akkor leteszi a szemüveget az asztalra, hogy a zsebkendőt gondosan visszagurítja a zsebébe, mert a zsebkendőből csak egy bizonyos nagyságu csücsöknek szabad kilátszani, sem többnek, sem kevesebbnek. Akkor megint felveszi a szemüveget és végre az orra tövére helyezi. És mialatt a pincér türelmetlenül, de mozdulatlanul vár, felveszi az étlapot.

— Hát lássuk csak. Menüt egyem, vagy rendeljek valamit? Nem bánom, menüt eszem, ha olyan a menü. Mi van itt. Azt mondja: burgonyaleves. Nem, nem eszem levest. A krumplilevest szeretem ugyan, de ebben a hőszobában nem eszem levest. Mi a husétel? Azt mondja: sertéskaraj párolt káposztával. Micsoda? Hát krumplit nem adnak hozzá? Mi? Adnak? Akkor miért nincs itt az étlapon? Na, jó, szóval sertéskaraj párolt káposztával. Hát most jól figyeljen ide. A sertéskaraj ne legyen túlságosan kövér, mert azokat a nagyon kövér, zsíros szeleteket én nem szeretem, érti? Egy kis kövér, nem bánom, ha van rajta, mert azt az egész soványt sem szeretem, szóval ne legyen túlkövér, de egészen sovány se legyen, mert ha nagyon száraz, az megint nem jó. Vigyázzon arra, hogy az a karaj rendesen ki legyen sütvé, érti? Szóval, mellette párolt káposzta. Hm. Nem tudna helyette valami egyebet adni, valami főzeléket? A párolt káposztát nem nagyon szeretem. Mi van? Zöld bab? Nem, akkor inkább maradjon a párolt káposzta. És krumpli. Mi? A krumplit jó bőven mérjék, azzal a pár darab krumplival a maga gazdája nem lesz szegényebb. Hát szóval, ért engem? Levest nem eszem, a sertéskaraj ne legyen se túlkövér, se túlsóvány. Hopp, várjon csak, a leves helyett hozzon nekem egy kovászos uborkát. Azt lehet, nem? Tegnapelőtt is kicserélték nekem a levest egy kovászos uborkára. Rendben van. Na, most mi a térsz? Lekváros gombóc. Ugy. Hát jó, legyen lekváros gombóc. De nagyon vigyázzon, hogy az a gombóc ne legyen elfőve, érti? Ha el van főve, mingyárt nem ér semmit az egész. Ezt nem úgy értem, hogy nekem nyers gombócot hozzon, hanem olyan legyen az a gombóc, amilyennek lenni kell, nem nyers, de nem is szétfőzött, érti? A prézlit ne sajnálják tőle, jó bőven legyen rajta az a prézli, remélem, nem sajnálják a törzsvendégtől a prézlit, na hát. Egyszóval, értjük egymást, mi? Levest nem eszem, a leves helyett ad nekem egy kovászos uborkát a sertéskarajhoz... hopp, várjon csak, itt nagy baj van. Mert a párolt káposzta, meg a kovászos uborka nem megy össze. Egyféle savanyúság éppen elég. Hm, hm, most mit kellene csinálni? Mert lehetne úgy, hogy maga a leves helyett hoz nekem egy kovászos uborkát, viszont akkor a párolt káposzta helyett mégis, mondjuk, azt a zöld babot. Csak az a baj, hogy a zöld bab maguknál nem jó. Tul vastagra csinálják, nem úgy van berántva, ahogy kellene és a tejfel maguknál mindig savanyu. Miért savanyu maguknál mindig a tejfel? Na, hagyjuk. Egyszóval maradjon meg a párolt káposzta és akkor uborkát ne hozzon nekem, hanem mégis csak megesszem azt a krumplilevest. De a tejfellel nagyon vigyázzanak annál a krumplilevesnél, azt előre megmondom. Maguknál mindig savanyu a tejfel. Mindent megértett? Nem fog elfelejteni semmit? Jól megértette, amit a karajról mondtam? Rendben van. Most menjen, hozza azt az ebédet, de amit mondtam, azt alaposan magyarázza meg a konyháknak. Gyerünk. Hamar, hamar, mert mulik az idő. A gombócra vigyázzon, azt még egyszer megmondom, érti?

II.

A pincér kimegy a konyhába. Odaszól a tárló asszonynak: — Egy menü.

HARSANYI ZSOLT.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

Még csak ma, pénteken, szeptember 4-én fut az érdekes kulturfilm:

Fehér éjszakák

Snow kapitány expedíciója az északi sark vidékére
Ezenkívül zsurnál és Micky Maus.
Naponta délután 3-5-ig nagy előadások
5 és 10 lejes helyárakkal.

2. OLDAL

Ezért történik hát a törvénykezés vasvillával való egyesítése

»Mélységesen szenvedtem, ahányszor a magyar Kuria, vagy a bécsi Semmitőszék törvény-magyarázatait idézték«

Hamangiu mondotta ezt, az „elfogulatlan jogász” és a „szenvelgés nélküli igazságügyminiszter”. Szerinte az egységesítés ellen román ügyvédek nem foglalhatnak állást, mert a román nemzet önérzete és szükségletei forognak kockán

Bukarest, szeptember 4

Abból az alkalomból, hogy a napokban ül össze Jasiban az országos ügyvéd-szövetség kongresszusa, amely többek között a törvénykezés egységesítésének kérdéses és már eddig is sokat vitatott problémájával is foglalkozni fog, az Universul munkatársa Szinájában intervjút szerzett Hamangiu igazságügyminisztertől, ezt a nagyjelentőségű kérdést illetően.

Az igazságügyminiszter mindenekelőtt csodálkozásának és megütközésének adott kifejezést afölött, hogy

az erdélyi ügyvédi karban még mindig akadnak románok is, akik továbbra is az osztrák-magyar törvények és kódexek „járma” alatt kívánnak élni.

— Pedig hát ismételt hangzatosnak, kell, — folytatta Hamangiu — hogy a román törvények felülmúlják a német eredetű magyar és osztrák törvénykönyveket, kivéve mindössze néhány törvényt és paragrafust, amelyeket nemcsak érvényben szándékoszom hagyni Erdélyben és Bukovinában, hanem kiterjesztem alkalmazásukat az ó- királyságra is.

— Kellemtlenül érintett ez a tiltako-

zás, amely szerencsére az erdélyi ügyvédi karnak csak egy részétől származik, a mely főleg kisebbségi.

A román ügyvédeknek nem szabad tiltakozniok egységesítési tervemet ellen, mert hiszen nemzeti szükséglet, hogy végre eltűnjék utolsó nyoma is az idegen uralomnak.

— Amikor még bíró voltam, mélységesen szenvedtem minden alkalommal, valahányszor a magyar Kuria vagy a bécsi Semmitőszék törvény-magyarázatait és döntvényeit idézték.

Ezt nem lehet tovább tűrni. Egyébként az összes ellenvetések, amelyeket a törvénykezés egységesítésére vonatkozó tervemetmel szemben felhoznak, csak azoknak a művei, akik közvetlenül érdekeltek abban, hogy az egységesítés sohasse történjék meg.

Ezután arra a kérdésre felelt az igazságügyminiszter, miért nem a törvényalkotó tanács terveteit teszi meg egységes törvényeknek, ahogyan ezt az erdélyi ügyvédi kamarák nagyrésze kívánja. Hamangiu erre azzal válaszolt, hogy a szóbanforgó új kódexek korántsem befolyásoltak, vagy rendkívül fogyatékosak. Különben is tüzetes és hosszas megvitatást igényelnek, főként a büntető- és kereskedelmi jogi törvénykönyv. Ezeknek az elfogadását — ugymond — csak azzal a

hátsó gondolattal ajánlják, hogy ugyem lehet törvényekké tenni őket a ilyenformán továbbra is maradni fognak az idegen törvények. Már pedig ez lehetetlen. A román nemzet önérzete és szükségletei forognak kockán.

Miután még azt igyekezett illusztrálni az igazságügyminiszter, hogy

vasvillával való egységesítést tervezte nem áll ellentétben az alkotmánnyal,

ahogyan ezt állítják, azt fejtegette, hogy a régi törvényeknek kísérletképpen történt kiterjesztése Besszarabiában nagyszerű eredményekkel járt és éppen ez a tény ösztönözte a kormányt arra, hogy felvesse az általános, egész országra szóló kiterjesztés tervét.

Ezek szerint Hamangiu igazságügyminiszter makacsul kitart szándéka mellett, amely pedig

ugy Erdélyben, mint Bukovinában a legkomolyabb és legalaposabb ellenérvek özőnyével került szembe.

Éppen az ország higgadtan és elfogulatlanul felfogott érdekei kívánnák meg ugyanis, hogy ne a sok tekintetben viszszaadott okiráságbeli törvénykezést általánosítsák, hanem — ha már mindenképpen egységesítést akarnak — tökéletesebb és a csatolt területek fejlett jogérékével számoló kódexekkel vezessék be az egységes törvénykezést.

Megjelent a rendelet az új betegsegélyzői járulékokról

A mezőgazdasági munkásokat is beosztották a betegsegélyzőbe

Bukarest, szeptember 4

A Monitorul Oficial 204. száma közli a munkásbiztosító pénztár vezérigazgatójának a rendeletét, amellyel szeptember 1-étől kezdődőleg a betegsegélyzői járulékokat a következőképpen állapítja meg:

Fizetési kötelezettség esetén, avagy 12 lej 50 banitól 25 lejig terjedő napi fizetés után 60 bani, 25—35 lej napibér után 1 lej 40 bani, 35—65 lej napi fizetés után 2 lej 40 bani, 65—85 lej napi fizetés után 3 lej 50 bani, 85 lej napi béren felül pedig 4 lej 70 bani naponta.

Az állandó alkalmazottak heti járulékai határozata a fentebbi napi járulékok összegének. Az ideiglenes munkásoknak csak a ténylegesen munkában töltött napok után kell a járulékokat fizetniük.

Ugyancsak a munkásbiztosító pénztár

vezérigazgatójának egy másik rendelete szerint az erdélyi mezőgazdasági munkásokat szeptember 1-étől szintén bevonják a betegsegélyző tagjai közé, mégpedig tekintet nélkül bérük nagyságára, a következő osztályokba:

A 16 éven aluli mezőgazdasági cselédek (béreseket, szolgákat, stb.) az I. osztályba (napi járulék 60 bani), a 16 éven felülieket viszont a II. osztályba (napi járulék 1 lej 40 bani). A 16 éven aluli mezőgazdasági munkásokat (napszámósokat, stb.) a II. segélyezési osztályba, a 16 éven felülieket pedig a III. osztályba, ahol a napi járulék 2 lej 40 bani.

A mezőgazdaságban foglalkozó szakmunkásokat (gépeseket, kazánfűtőket, kádárokat, kőműveseket, stb.) a tényleges keresetüknek megfelelő fizetési osztályokba sorozzák.

A drágasági index

Drágult a kenyér, a tűzifa és a benzin — egyébként az árak változatlanok

Bukarest, szeptember 4.

Azóta, hogy a gazdasági válság annyira kimélyült, hogy a fogyasztókörözés válsárlási képessége a rendes életnivó színvonal alá süllyedt, az elsőrendű fontos-sági cikkek árai is visszaestek. Az Argus ma statisztikát közöl a drágasági indexről. Ez a statisztika alig mutat valami eltérést a három hónap előtti árakkal szemben, ami azt jelenti, hogy június óta megállott az ipari cikkek árainak lemorzsolódása.

Augusztus havában három igen fontos közszükségleti cikk ára emelkedett, első-sorban a kenyéré, aztán a tűzifáé, és a benziné. A kenyér árát a buzaexport-prémium bevezetése, illetőleg az ezzel kapcsolatos kenyérbélyeg kivetése, a tűzifáé a CFR kedvezményes szeczonarifikájának megszüntetése, a benziné pedig a nemrég életbeléptetett Manoilescu-féle

törvény idézte elő.

Ha az 1916 évi augusztus havi árakat vesszük alapul, ez év július havában

a kenyér ára 56-szor, augusztusban pedig 64-szer volt magasabb, a tűzifáé júliusban 25-ször, augusztusban 26 és félszer.

Ime két elsőrendű közszükségleti cikk, a mely nem hogy olcsóbbodott volna, ellenkezőleg, nagyon is jelentékeny mértékben drágult.

Végeredményben az indexszerű árak így alakultak 1931 augusztus havában az 1916 évi ugyancsak augusztusi árakkal szemben:

Az élelmicikkek 48.61, a ruhaneműk 52.33, a különféle cikkek árai pedig 29.27-szer magasabbak. Az összes főbb cikkek drágulásai közeparányosa 45.57, vagyis ennyszer magasabbak most az árak, mint voltak 1916-ban.

Meghalt Schalk Ferenc, a világhírű dirigens

Bécs, szeptember 4.

Schalk Ferenc, a bécsi Operaház volt főzeneigazgatója, a világhírű dirigens, hatvannyolc éves korában az edlachi szanatóriumban meghalt. Schalk nemrég meghült és tüdőbajt kapott, amit, magas korára való tekintettel, szervezete már nem bírt leküzdeni.

Erősödik a spanyol kormány katolikus ellenzéke

Madrid, szeptember hó 4.

A sorozatos lapbetiltások szombaton ismét nagy viharokat okoztak a kortezben. Az északspanyolországi katolikus lapok betiltásával kapcsolatban a kortes folyosón röpiratot terjesztettek, amely egy katolikus lap tiltakozó beszédét tartalmazta. Zamora miniszterelnök hevesen kikelt az ülésen ez ellen, mire a katolikus képviselők zajosan tüntettek ellene.

Az egyház és az állam viszonyának kérdése is szóba került a katolikus képviselők az alkotmánytervezet módosítását követelték olyan irányban, hogy az egyház és az állam elválasztásáról szóló szakaszt törölni kell. Az egyházi javak elkobzása kérdésében is egyre nagyobb az ellenzék a kormányjavaslattal szemben. Most már a középpárti politikusok is azt követelik, hogy keressenek valamilyen közeputas formulát és ne mondják ki az egyházi javak teljes elkobzását.

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje

Lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

SEPTEMBER 6.

"Semmi!... Megöltem egy bolgárt!"

Eltemették azt a csendőrmestert, akinek halála miatt megölték Stefanoff bolgár népevezért. Aggasztóan feszült a helyzet Dobrudzsában

Bulgária távirati panaszt intézett a Népszövetséghez

Bukarest, szeptember 4.
A belügyminisztérium tegnap már részletes jelentéseket is kapott arról a megdöbbentő bosszú-gyilkosságról, amelyet a dobudzsai nemzetiségi villongások aggasztóan feszült légköre Bazargic városában kihozzott. S a hivatalos és magánjelentésekből mindinkább kibontakozik a merénylet rendkívül komor hátterének a képe.

Jon Patoni rendőrkormányzó, a bazargic-i bejelentőhivatal macedo-román főnöke, másodszori kihallgatása alkalmával hangoztatta, hogy előre megfontolt szándékkal, bosszúból gyilkolta meg Hristu Stefanoff volt képviselőt, a dobudzsai bolgár kisebbség egyik vezető-emberét. Nem hagyhatta — ugymond — megtorlatlanul azt, hogy a titkos bolgár komitási-szervezet két fivérét tette el láb alól, egyiket a romániai Silistrában, másikat pedig Bulgáriában, ahol utóbbinak a vegyonát is elkobozták. Előléti elkeseredését aztán az elviselhetetlenségig fokozta Petculescu csendőrmesternek a komitások által a minap történt meggyilkolása. Bosszút akart állani, mielőtt a hős csendőrmestert eltemették. Áldozatául azért szemelte ki éppen Hristu Stefanoffot, mert ez és egész családja a bolgár aknamunka élén állott, amit az is mutat, hogy

a volt képviselő egyik fiúja, Boris Stefanoff kommunista vezér, most is a brassói börtön foglya államellenes tevékenysége miatt.

Vallomását Patoni azzal fejezte be, hogy teljes meggyűlölettel várja a román bíróság ítéletét, amit az is mutat, hogy

MEGÖLTEM EGY BULGÁRT!
A fanatikus merénylet lefolyását egyébként egy szemtanú a következőképpen vázolja:

Szerdán este Stefanoff fél 7 óráig a Velicu-kávéházban egy barátjával azoragzott. Befelejezte a kocka-játékot, egy dobánytörésébe ment, hogy szívtartó legyen. Utközben Patoni, aki már lesett rá, hozzáugrott és két lépés távolságról mellénél szegyezve revolverét, három lövést adott le a meglepett kisebbségi vezérre, aki csaknem hangtalanul rogyott össze a járdán. Ekkor Patoni teljes lelki nyugalommal egészen áldozatához lépett a föléje hajolva, még három golyót eresztett Stefanoff vérbeborult testébe: egyet a mellébe és kettőt a fejébe.

A korzózó közönség rémülten futott szét, míg a merénylő, mintha mi sem történt volna, visszatért zsebébe a revolvert, nyugodtan továbbment a rendőrség felé. Előneki egy főhadnagy tartóztatta fel ezekkel a szavakkal:

— Ember, mit tettél?
— Semmit! — válaszolta cinikusan Patoni. — Megöltem egy bolgárt!

Ezután ellenkezés nélkül hagyta, hogy az odasietett rendőrtiszt lefegyverezze és letartóztassa.

IZGALMAK DOBRUDZSÁBAN.

Nemcsak Bazargic-ban, hanem egész Dobrudzsában aggasztó az izgalom, amelyet az újabb merénylet kiváltott. Hozzájárult ugyanis a merényletfokozta megutálkozás az a körülmény, hogy

tegnap délután kellett végbemennie ugyancsak Bazargicban a komitások által meggyilkolt Petculescu őrmester temetésének,

amelyre Dobrudzsai Cadrilaternek (négy-szögnek) nevezett részéből mintegy másfél ezer macedo-román telepese gyűlt be a városba.

A macedo-román telepesek már szerdán délután, Stefanoff meggyilkolásának

az időpontjában, tüntetést akartak rendezni, a hatóságok azonban ennek elejét vették, amint megakadályozták azt a tüntetési kísérletet is, amelyet tegnap este a temetés után akartak megtartani. Szerda éjjel óta erős járőrök cirkálnak a város utcáin és a környéken.

A Dimineata újabb merénylet hírére is közli Cusurul din Vale dobudzsai községből, ahol tegnap éjjel Barbulescu román telepese rálőtt Penef bolgár gazdára s azt halálosan megsebesítette.

NÉPSZÖVETSÉG ELŐTT
A GYILKOSSÁG ÜGYE

Szófiai jelentés szerint Musanoff helyettes külügyminiszterrel tegnap a dobudzsai repatriáltak népes küldöttsége

Nesze neked, munkanélküliség!

A csikszeredai munkásbiztosító megdöbbentő rendelete

Csak orvosi bizonyítvány alapján alkalmazhatnak munkást a kereskedelmi és ipari vállalatok, cséplőgéptulajdonosok — Az orvosi bizonyítványért pedig 140 lejt szed a munkásbiztosító orvosa

Csikszereda, szeptember 4.
A csikszeredai munkásbiztosító pénztár, bizonyára bölcs megfontolások után, kiadta a következő rendeletet:

Üzemek, kereskedelmi és ipari vállalatok, cséplőgéptulajdonosok munkást csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha azok előbb a munkásbiztosító pénztár orvosának bizonyítványával igazolják alkalmasságukat. A rendelet arra kötelezi a pénztári orvosokat, hogy szigorúan ellenőrizzék az üzemeket és a munkásokat, s ha valamelyik munkás nem tenne eleget a rendeletben előírt kötelezettségének, szigorúan és példásan büntessék meg.

Elképzelhető cinizmus rejlik ebben a szürke rendeletben! Arról természetesen nem intézkedik, hogy a többnyire favágásra, fűrészüzemekhez, vagy földmunkára ajánlkozó munkások kötelező orvosi vizsgálatának díját ki fedezze. A csikszeredai munkásbiztosító pénztár orvosa

jelent meg s követelte, hogy a bolgár kormány demarsot intézzon Bukarestbe a cadrilateri gyilkosságok miatt.

Ennek a közbelépésnek az eredményeképpen tegnap

távirati panasz és tiltakozás ment a Népszövetség főtákkarságához Stefanoff volt képviselő meggyilkolása miatt.

A Bulgáriában működő dobudzsai szervezet hivatalos közleményt adott ki, amelyben hangoztatja, hogy az utóbbi időben egyetlen komitási sem lépte át a dobudzsai határt, majd bejelenti, hogy a szervezet Stefanoff meggyilkolása ellenére a jövőben is csak törvényes eszközökkel fog harcolni céljaiért.

pedig minden egyes bizonyítvány kiállításáért 140 lejt szed be könyörtelenül. Azoktól a munkásoktól, akik a száraz kenyér megvételéhez is kevés bért mennek robotolni.

Cinikus ez a rendelet azért is, mert spicli szolgálatokra ösztönzi a magasabb emberi hipotézisre felesküdt orvosokat, amikor a bírságokból részesedést biztosít számukra. A szerencsétlen székely munkásnak, aki végre hetekig tartó éhezés után beállhatna valahová dolgozni, vagy utolsó garasait kell a munkásbiztosító molochjának átadni, vagy pedig kölcsönt kell kérnie az orvosi bizonyítvány díjának leszurkolására, mert különben dolgozni sem lehet.

Vajon jelentkeztek-e előzetes orvosi vizsgálaton a csikszeredai munkásbiztosító bölcsel, amikor ezt a rendeletet megfogalmazták?

Franciaország pénzügyi retorziói buktatták meg a szerb diktatúrát

Lemondott és újra megalakult a Zsifkovics-kormány

Belgrád, szeptember 4.
Az új jugoszláv alkotmány kihirdetését a politikai körök igen vegyes érzelmeikkel fogadták.

A kétkamarás országgyűlés nem nagyon rokonszenves a jugoszláv politikai pártok előtt. Ilyen parlamentje már volt egyszer az országnak, akkor is igen népszerűtlen intézmény volt. Legjobban a szenátustól idegenkednek, mert annak tagjait felerészben az uralkodó nevezi ki és vétőjogot gyakorolhat a képviselőházzal szemben. A közszerabságok helyreállítása is elméleti jelentőségű, mert az új alkotmány idevonatkozó rendelkezései csak 5 év múlva lépnek életbe.

Ma éjszakára várják az új parlament megválasztására és összehívására vonatkozó törvényt. Csütörtökön este hivatalos helyről is megerősítették azt a hírt, hogy az új parlamentet október 20-án

hívják össze, a választásokat tehát addig meg kell ejteni. Az ellenzéki pártok rendkívül elégedetlenek az új alkotmánnyal. A választásokon nem is akarnak részt venni, mert azokat az állambiztonsági törvény védelme alatt akarják végrehajtani s ez a törvény a rendőrségnek igen sok módot nyújt a személyes szabadság korlátozására.

Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy az új választások kiírásával egyidőben megalakult az új kormány-párt, amelynek elnöke Zsifkovics miniszterelnök lesz, aki a pártelnöki méltóság ellenében lemond a hadseregben viselt tábornoki állásáról.

A párisi világlapok rendkívül élénken foglalkoznak az új jugoszláv alkotmány kihirdetésével és kommentárjaikból fényt vetnek ennek a nagyjelentőségű változásnak igazi okaira.

A francia diplomácia már augusztus 16-ra várta a diktatura bukását. Ekkor ünnepelte volt Jugoszlávia Sándor király uralkodásának 10 éves jubileumát. A királyi dekrétum már készen is volt, sőt a zágrábi és a banjalukai bánok meg is kapták az utasítást az alkotmányváltozás kihirdetésére, az uralkodó azonban az utolsó pillanathban megdöbben a dolgot és a kihirdetés elmaradt. A király tévovázásának legfőbb oka az volt, hogy nem akarta feladni centralista álláspontját. Az események azonban mégis csak engedékenységre bírták Jugoszlávia uralkodóját. Nyílt titok, hogy a francia diplomácia az utóbbi időben komolyan helytelenítette, hogy a francia szövetségben álló Jugoszlávia a legmerevebb diktatórikus kormányformával bír. A francia diplomácia neheztelését Jugoszlávia a gazdasági fronton érezte meg, az annyira bevált pénzügyi nyomás formájában, a

JOBBA EMÉSZTÉS

A rossz emésztés okozója igen gyakran a gyomorsav túltengése. Akadályozzuk meg ezen savfejlődést és ezzel megszüntetjük a gyomor rossz működésének okát. Ha tehát emésztési zavarokkal küzd, próbáljon meg étkezés után fél kávéskanálnyi Magnesia Bisurataat szedni. Ez semlegesíti a túltengő savat és néhány percen belül megszünteti a gyomorgéget, a savanyu felbőgőgést, felfuvalódásokat és hasonló emésztési zavarokat. A Magnesia Bisurata ártalmatlan és könnyen szedhető. Minden gyógyszerárban kapható.

melynek a diktatura nem tudott már tovább ellentállani. Jugoszlávia gazdasági és pénzügyi helyzete annyira súlyossá vált, hogy a Zsifkovics-kormány miniszterei egymásután akartak lemondani.

Az új jugoszláv kormány, amely tanuja volt az alkotmányváltozás kihirdetésének, nem volt hosszú életű. Csütörtökön Zsifkovics miniszterelnök már benyújtotta az uralkodónak a kormány lemondását. A király a lemondást elfogadta és újból Zsifkovicsot bízta meg a kabinet megalakításával. Zsifkovics újabb kormánya — amely teljesen megegyezett a lemondott kabinettel — azonnal megalakult és azonnal le tette az esküt az uralkodó kezébe.

Távozni készül a hadügyminiszter

Bukarest, szeptember 4.
Politikai és katonai körökben egyre általánosabb lett az a meggyőződés, hogy Stefanescu-Hamza hadügyminiszter rövidesen megvált tarczájától és Samsonovici tábornoktól átveszi a vezérkar irányítását. Politikai körök meggyőződése szerint az új hadügyminiszter kinevezésével egyidőben sor került a kormány sokszor emlegetett átszervezésére is.

Averescu hazaérkezett

Bukarest, szeptember 4.
Averescu tábornok, aki sokasághoz hiven az idén is Kissingben töltötte a nyarat, tegnap visszaérkezett az országba és turnu-severini birtokára vonult Szombaton a fővárosba utazik, hogy résztvegyen szeptemberi kongresszusa előkészítéseinek megbeszélésében.

Tarifaemelés lesz a MÁV.-nál

Budapest, szeptember 4.
A takarékosági program kiterjed természetesen a MÁV-ra is. Értéslőstünk szerint közelebből tarifaemelés várható, amely azonban az elsőrendű közszükségleti cikkek fuvardíját lehetőleg érintetlenül hagyja.

Még mindig a „hazafias zsebkendő“

Bukarest, szeptember 4.
A „Dimineata“ mai száma érdekes cikkben foglalkozik a csendőrfőparancsnokság ama rendeletével, amelyet a vidéki parancsnokságokhoz küldött, a „hazafias zsebkendő“ terjesztésének ügyében. A csendőrfőparancsnokság szerint az inkriminált zsebkendőket, nem katonai műhelyek készítettek, hanem magáncégek akarták ilyen módon forgalomba hozni, minthogy egy 40 milliós üzletről van szó.

A vonat elé vetette magát egy sikkasztó bankigazgató

Pozsony, szeptember 4.
Pénteken hajnalban az itteni pályaudvaron egy összeronsolt férfi holttestét találták meg a sinek között. A vizsgálat megállapította, hogy a holttest Perényi Tivadarral, a Komáromi Népbank igazgatójával azonos, aki nemrégén félmillió lejt sikkasztott bankjától. Perényi valószínűleg a büntetéstől való félelmében öngyilkosságot követett el.

Magyarországnak 3 millió mázsa termésteleslege van

Budapest, szeptember 4.
Ma kezdte meg működését a földművelésiügyi minisztérium mellett működő kisgazdaminisztérium, amelynek tudvalevőleg Mayer János a vezetője. Mayer kijelentette a sajtónak, hogy legfőbb gondja a hárommillió mázsa terméstelesleg értékesítése lesz. Egyébként felhívta a gazdák figyelmét arra, hogy a jövőben a minőségre fektessék a súlyt és foglalkozzanak többet állattenyésztéssel.

a világ-márka!
Egészsége érdekében
óvakodjék állány után szatoktól!

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Szombattól szeptember 5-étől kezdve:

„Hokus-Pokusz“

Főszerepben: LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH.

Ezenkívül: Boxmérkőzés Schmeling és Stribling közt, a világhajnoki címért.

15 teljes kör, az utolsó kör lassított felvételekkel, 1 óra hosszat szalad, ugyanannyi ideig, amennyit az élet-halál harc tartott.

Milyen táncokat jártak dédanyáink az egykori „lokálokban”?

A letűnt századoknak is voltak szenvedélyes táncosai

Brassó, szeptember 4.

Talán még sohasem többször voltam a táncórán, mint az utóbbi években. Paralitikus öregurak és élemedett, második gyermekkorukat élő dámák ropják a modern csúrdöngölőt a világvárosi tánclokálok parkettjein. Svájfoló dzsigoló ugranak fel szolgálatkész a pazarul terített asztalok mellől, hogy illuzióba ringassanak néhány elkényeztetett milliomosnót. Fékevesztetten szól a dzsessz, ujjonganak a szakszofonok és nyafognak a haway-gitarok... Táncolunk...

Rizsporozott hajtincsű dédanyáink, ha valamilyen csoda folytán feltámadnának és egy „klassz” lokálba tévednének, almélködve csapnák össze hervadt kacsóikat. Hirtelen azt sem tudnák, hogy hova vezette őket a véletlen? Micsoda babonás tulvilági hatalom készíteti ezt a tömeget, hogy erre a káotikus zajra ide-oda mérje a termet? És mit ágal ott az a vigyorgó frakkos ur a zenekar élén, ajkán a förtelmes refrénnel: „Maga nekem ugy kéne”. Uram bocsá! Dédanyánk visszaisiet biedermeier-stílusú székébe, mielőtt ki-sülne a szeme...

Nem is lehet tőle rossznéven venni. Az ő idejében még nem dobták a szeméretet lomtárba, hasznavehetetlen kacatok közé. A tánc mai hívei sem egyeznének bele, ha a régi táncok útjának felismert fejüket. Mit keresne napjainkban az „allemande”, amelyet úgy jártak, hogy csak a táncosnők ujjahegyt érintettek és amelynek még ez a merészség sem volt mindig megengedve.

Lapunk táncoló olvasóinak nem lesz érdektelen egy cikk keretében visszatekinteni az ellant századokba. Karmester ur, valami lány zenét kérünk! Olyasvalamit, mint amivel a mozizongorista babonázta meg a „talkie” előtti értelmes filmek hő-dolait. Parancsoljanak hölgyeim és uraim! Tehát nincs buja tangó és nincs bódító slow-fox! Elevedjenek fel a nyomdáfesték szagára a parfümillatu egykori táncok! Szabad a karját, Madamel!

„ALLEMANDE”-OT ROPTAK MINDENÜTT

A tizenkilencedik század elején még javában élt és virult az „allemande”. Németországban eszelték ki felfurángos balettmesterek és egy csapásra meghódította a tánc kedvelő közönséget. Annak idején nagyon „csábos” valaminek tartották. Mai szemmel nézve, nem nehéz a valcer csíráira akadnunk benne. Suhanó léptek, ingó-ringó félkör alakú mozgások... Az „allemande” átlépte a német határt (akkor még nem kellett vízum) és hívekre tett szert Olaszországban is. A „Duce” forróvérű elődei számították a „gagliardit” és a „tarantellát”. „Allemande”-ot táncoltak egész Itáliában. Giotto egyik nápolyi freskóján meg is örökítette ezt a táncot.

Innen már csak egy ugrásra volt szükség, hogy Franciaország hölgyeit és urait meghívja. XIV. Lajos egy alkalommal amikor Elzászban kóborolt, felfedezte az új táncot és hazatérve udvarképeztette. Ettől az időponttól a „Napkirály” versaillesi mulatságain főleg „allemande”-ot táncoltak. Talán még népszerűbb volt, mint ma a slow-fox!

Az „allemande” hosszúéletű volt. Még Josephine császárné is különleges szenvedéllyel táncolta. Őa színházba ment, felvonások közben mindig eljárta kedvenc táncosnőivel a német módit. Csak akkor ábrándult ki, amikor a nagy Bonaparte utalapot kötött habfehér talpára. Josephine nem lőtte agyon Napoleont, mint Simone Boulter nemrég Hofer Ku-

nót, csak elment a kedve a — táncról.

Az „allemande”-ot járták még egy ideig kegyelemből német nyárspolgár körökben, aztán feledés borult rá, mint a romániai kisebbségi nyugdíjasokra.

NINON DE LENCLOS, EGY NEMZET TÁNCANARNŐJE

A régi időkben is akadtak azért olyan táncok, amelyeket eleinte frivólnak bélyegezték meg az erénycsöszök. A tüzes Spanyolországból indult hódító körutjára, hogy egyeseket megmetyeljezen, másokat pedig megbotránkoztasson, a „sara-bande”. Franciaországban, Ninon de Lenclos, a kövérkés középkori démon kedveltette meg a közönséggel. 1603-ban nyilvánosan ellejtette az igéző spanyol táncot. Az egykori leírások szerint — amelyet porladozó kollégáink jegyeztek fel az utókor számára — kasztagnetet fogott formás kezébe, miközben ide-oda ringatta pompás alakját. Megfőzte a franciákat az egykori „sex-appeal”. Néhány hónap múlva már mindenütt táncolták. Pecour, a tizenhetedik század Chepalierje óriási sikert aratott egyéni „sarabande”-jával. Hosszu lisztes Allonge-parokát viselt, amelyből tánc közben úgy porzott a liszt, hogy valóságos felhőt képezett körülötte.

AZ „ENGLISH VAIS” ÖSE.

„Nincs semmi új a nap alatt” — mondta Rabbi Akiba és most újból leszögez-

hetjük, hogy fején találta a szöveget. Ujabban előszeretettel hódít tért a lokálokban az „angol valcer”. A tizenhencadik század elején is átszökött egy tánc a welszi herceg őseinek hazájából Franciaországba: a „Country-dance”. Magyarul „vidéki tánc”-nak lehetne az angol valcer ük-ajját nevezni. Tempója alávalival gyorsabb volt, mint az annakidején uralkodó táncoké és ezért feltűnően barátságos fogadtatásban részesítették az újdonsült angol jövevényt. Összeházasították a már akkor népszerű francia négyessel. Új lépésekkel fűszerezték és francia ketsét adtak bele.

Közben kitért a forradalom. XVI. Lajos és Mária Antoinette feje lehullt a guillotíne-nek nevezett óriási Gilette-penge alatt. A megmámosodott csöcselék pedig zavartalanul ropta a „vidéki táncot” a barrikádok szeszélyes körvonalaiban.

EGY RÉGI TÁNC, AMELY MÉG NAPJAINKBAN IS KI-SÉRTETT

Emlékeznék-e még a francia négyesre? Még a világháború után is tanították Kis-kundorozmán és Mucsán. A múlt század első felében vált különösen népszerűvé. Akkor még „Quadrille a la cour”-nak és „Quadrille des Lanciers”-nek nevezték. Eugénia császárnő pártfogolta az ünnepélyes színezetű francia találmányt. Párisban Laborde táncanár tanította 1856-ban először. Berlinben egy balett-

Népszövetségi szegénységi bizonyítvány

Genf, szeptember 3.

A népszövetség kisebbségi osztályának főtitkársága ma tette közzé multévi forgalmáról szóló jelentését. Észreint az elmúlt évben összesen 204 panaszt nyújtottak be a kisebbségek, amelyek közül 131-et visszautasítottak, 73-at vitára bocsátottak, 18-at elintézték és a többi elintézés alatt áll.

Ez a kimutatás a legelképeztebb „szegénységi bizonyítvány”, amit a Népszövetség valaha is kiállított magáról. Elég ha csak egyetlen adatot mondunk: egyedül a Lengyelországban élő ukrán kisebbség több mint kétezer írásbeli panaszt terjesztett elő a múlt esztendőben!

Hol vannak tehát ezek, hová kerültek, ha a Népszövetség csak 204-ról tud? Nem is beszélve a világ többi kisebbségeinek panaszairól, amelyek szintén akadtak — bőven!!

Az elkobzott iskolák és vagyonok sorsa függ az EMKE alapszabályainak jóváhagyásától

Késik a döntés az algyógyi földművesiskola visszaadásáról

Kolozsvár, szeptember 4.

Közeledik a terminus, amikor a bukaresti Semmitőszék ki fogja mondani a végső szót abban az ismeretes felfolyamodási ügyben, amelyet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület nyújtott be a kolozsvári tábla végzése ellen.

Mint annakidején megirtuk, amikor életbe lépett a jogszemélyiségekről szóló új törvény, a többi intézmény között az EMKE is bemutatta alapszabályait a kolozsvári törvényszéknek. A bíróság az alapszabályok 7 és 8 szakaszánál talált csupán módosítani valót, amelyek arról intézkednek, hogy magyarajku román állampolgárok, de különösen papok és tanítók díjaztatási kötelezettség nélkül lehetnek az EMKE tagjai. A törvényszék csak a „magyarajku” szót törölte két helyen, amivel azt kívánta kifejezésre juttatni, hogy az EMKE nem magyarokat is köteles tagjai sorában felvenni. A végzés ellen az EMKE felelőse, de a tábla perrendtartási okokból a felelősezt elutasította és így került ez a nagy horderejű elvi kérdés a Semmitőszék elé, amely október elsején fogja tárgyalni.

Eltelt az attól a rengeteg üldözéstől, amelyben az EMKE-nek 12 év óta különböző hatóságok részéről része volt, az alapszabályok elintézetlensége miatt kétségbe vonták az EMKE jogképességét is, ami azt jelenti, hogy mindaddig, amíg az EMKE alapszabályait a sérelmezett módosítások elejtésével sem hagyják jóvá, az egyesület nem perelheti vissza azt a rengeteg elkobzott iskolát, intézményt és vagyont, amelyet 47 évi fennállása alatt létesített, illetve gyűjtött.

Az alapszabálykérdés tehát az egész erdélyi magyarság egyik legfontosabb problémája, amelynek jelenlegi állásáról Sándor József szenátor, az EMKE alelnöke ezeket mondotta:

— Ha arra kényszerítik az egyesületet, hogy nem magyar tagokat is felvegyen, ezáltal lehetetlenné teszik nemcsak a működé-

sét, hanem pusztán a létezését is. Előállhat könnyen az a helyzet, hogy a románok majorizálják az egyesületet, vagy egy agresszív román kisebbség is elérheti, hogy elveszik a magyaroktól az EMKE-t, mint ahogy a beszercei, vagy dévai kaszinót elvették.

— Azok a kormányfők, így Maniu, Mironescu, Junian, Voicu-Nitescu és legutóbb Jorga miniszterelnök, akikkel külön-külön tárgyaltam, valamennyien azt mondták: lehetetlen egy magyar közművelődési egyesületet nem magyarajku állampolgárok felvételére kötelezni.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban Sándor József szenátor megemlítette az EMKE algyógyi székely földművesiskolájának az ügyét is. Erről a hallatlanul sérelmes jog- és vagyonelkobzásról Sándor József még az év tavaszán egy memorandumot szerkesztett, amelyben rövidre fogva az ügy történetét kimutatta, hogy az agrárkomité teljesen jogtalanul sajátította ki ezt a birtokot.

Ezt a panasziratot elolvasta Jorga és kijelentette, hogy az algyógyi iskolát vissza kell adni az EMKE-nek, elolvasa Argetoianu és ő is igazat adott a magyar álláspontnak, végül elolvasa Jonescu-Sisestí földművelésügyi miniszter, aki áttanulmányozta az ügyiratokat is, csak a válasz késik.

Végül az EMKE betétkönyveire terelődött a beszélgetés, amelyekről a Lörinczy-eset kapcsán megtevesztő híradások jelentek meg. Sándor József szerint a tényállás a következő:

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

KIÁLLÍTÁS, BRASSÓ

NYITVA NAPONTA 10-20 ÓRÁIG
A KIÁLLÍTÁS SZEPTEMBER 6-ÁN ZÁRUL.

FEJFÁJÁSOK

Idegzsába, influenza, rheumás fájdalom csakis a

Dr. NANU MUSCEL-léle
ANTINEURALGIC

Által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

kari bálon lejtették el első ízben a tizenkilencedik századbeli görölk. A berlini ifjúság kötelezőségeket tartotta, hogy be-hódoljon az új táncnak. A „francia négyes” meg is hálálta ezt a nagy rokonszenvet s még a huszadik századba is be-tolakodott néhány táncmester buzgósa-gyolján.

Gyors egymásután termelte ezután a divat a változó táncnemeket. A bucsuzni készülő tizenkilencedik század végén másmegtörtént az első tánc lépés a szertelen-ség felé! Beköszöntött a „kánkán”. Magyarországon a Barrison lányok arattak vele frenetikus sikert, amikor a milleniumi kiállításán Ósbudavárában felléptek.

Jött a világháború... Jött utána a shimmy, a steppek, a charleston és a blackbottom, hogy a „hupa-hupa”-ról ne is szóljunk.

A mai táncokat ismerjük... Valószínűleg nem kell soká várni az emberiségnek az új, sőt legújabb táncra, amelyen ma török fejüket a külföldi táncmesterek...

...s ha 2031-ben lepillantunk valamelyik báránnyelű mögül a Földre, egészbiztos, mi is meg fogunk botránkozni.

(—c.)

Magának az EMKE-nek csak 63 ezer lej átmeneti betéte volt a Kereskedelmi Hitelintézetnél, azonkívül egy általa hasznos kultúrcélokra fenntartott 121 ezer lejről szóló betétkönyv is volt a bankban. Ezt a két betéte magá Sándor József, illetve az egyesület főszámvevője helyezte el és a könyvecskék az EMKE páncélszekrényében voltak megőrzés alatt. Ezeket a bank pénztárosának, könyvelőjének és ellenőrijének az aláírásai hitelesek és így azokat Lörinczy Mózes nem hamisította. A vizsgálóbírónál ki-tűnt, hogy Lörinczy a bank betéti törzskönyvből csinálta a hamisításokat, még pedig durván és naivan. Azt tette, hogy a szábadon hozzáférhető üres könyvecskékből kivett kettőt, azokba „áthozat” címen beírta a tényleges összeget, de azonnal ki is vezette és a pénzt minden felmondási idő elhagyásával fel is vette. Ugyanekkor az EMKE birtokában őrzött valódi könyvecskébe a bank folytatódólagosan bevezette a kamattőkésítéseket, mintha az elhelyezett tőkéhez senki hozzá nem nyúlt volna. Azt, hogy Lörinczy a hamisításokat elkövehetette, annak lehet tulajdonítani, hogy ő mint cégjegyző és igazgató egyben ellenőr is volt, viszont ő nem ellenőrizte senki. Kétségtelen tehát, hogy a bank felelős a nála elhelyezett összegekért és azokat az EMKE vissza is fogja kapni.

Meghalt Verdun erődítményeinek építője

Páris, szeptember 4.

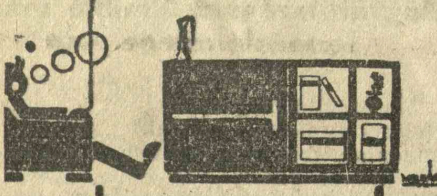
Galopin tábornok, Verdun páncélpusoláinak és erődítményeinek építője tegnap 78 éves korában Párisban meghalt. Mint ismeretes, a kitűnő erődítmények a világháborúban bevehetetleneknek bizonyultak. Galopint Gallieni tábornok a háború elején Páris helyőrségi parancsnokává nevezte ki.

Marosvásárhelyen be-szüntették a nyugdíj-kifizetéseket

Marosvásárhely, szeptember 4.

A marosvásárhelyi nyugdíjasokra ismét szomorú napok virradtak. Nyugdíjaik kifizetését ugyanis ma váratlanul megszüntették Dr. Muresan Gábor pénzügyigazgató, akihez erre vonatkozólag kérdést intéztünk, kijelentette, hogy a pénzügyminisztériumtól utasították, hogy a nyugdíjkifizetéseket szüntesse be és minden rendelkezésére álló pénzt azonnal utaljon be a Banca Nationalăhoz.

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Magyarországon felemel- ték a forgalmi adót

Budapest, szeptember 4

A 33-as bizottság ma elfogadta a forgalmi adónak az eddigi két százalékról háromezre való felemelését. Ekként emelkedik, hogy a 30-33 millióval 131 millió pengőre fokozhatják a forgalmi adó mértékét.

Az osztrák nemzeti bank is leszallítja a kamatlábat

Bécs, szeptember 4

A Neue Freie Presse értesülése szerint az osztrák nemzeti bank még e héten leszallítja a kamatlábat, de a leszallítás mértékét még nem állapították meg. Valószínűleg másfél százalékkal nyolc és fél százalékra mérsékelik.

Elfogták az Arad melletti kettős gyilkosság tettesét

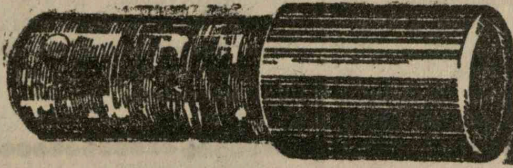
Arad, szeptember 4.

Néhány nappal ezelőtt borzalmas kettős gyilkosság történt Arad környékén. Erad Adrian kovaszinci gazdálkodó és felesége a világosi vásárra igyekeztek, hogy tehenet vásároljanak. Utközben hozzájuk szegődött egy Murza György nevű szabadságos katona, aki jó darabig elkísérte őket. Világos előtt, amikor egy kukoricas mellett haladtak el, Murza hátramaradt s fegyverét a gazdálkodóra irányítva elsütötte, majd a lövés zajára hátraforduló asszonyt is megsebesítette, aki röviden halva esett össze.

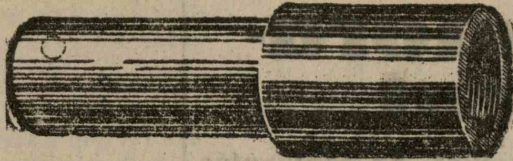
Murza nem rabolhatta ki áldozatait, mert a közeledett az uton s kénytelen volt kerekét oldani. A rendőrségnek tegnap éjjel sikerült a vakmerő gyilkost elfogni, aki egy Kovaszinc határán levő szélmalom mellett bujkált. Éjjelenként bejárt a faluba a szélmalomhoz, aki élelemmel látta el. A rendőrség most Murza apját is letartóztatta.

Miért?

Miért rágódnak be a rugócsapszegek? Miért nyikorog az alváz? Miért halljuk ezen kellemetlen zörejekeket — súlyos ázemzavarok előhírnökei?

Miért?

Amennyiben az alváz központi olajozásu, úgy használja nyáron a Mobiloil tábla szerint a motor számára előírt fajtájú Mobiloil-t, télen Gargyle Mobiloil Arctic-ot.

Mert alkalmatlan kenőanyagot használtak, melyet a fellépő nyomás könnyen kipréselt és a ráfröccsenő víz lemosott; úgy hogy rövid idő után nem tudott már az elhasználódás ellen védelmet nyújtani. Csak helyes kenés tartja az alvázat nagy igénybevétel mellett is a legjobb állapotban.

Használjon ezért kocsija alvázának kenésére Gargyle Mobilgrease-t, mely kenőanyag rendkívül kiadós és magas nyomásoknak valamint a víz hatásának kiválóan ellenáll.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R. BUCURESTI

Auboin, a stabilizációs szakértő szerint:

Javulás útján Románia gazdasági élete

— csak az államháztartás szénája áll rosszul

A Nemzeti Bank nem érintette a törvényes aranyfedezetet

Bukarest, szeptember 4.

Roger Auboin, a Nemzeti Bank technikai szakértője, aki a francia jegybank részéről a román Nemzeti Bank működését ellenőrzi, közzétette tizedik jelentését, amely kedvező színben tünteti fel az ország gazdasági és pénzügyi életét.

A technikai szakértő jelentésének első részében foglalkozik a lej stabilitásával és megállapítja, hogy

az utóbbi hetek nemzetközi eseményei ellenére is a román pénz változatlanul megtartotta szoliditását.

Az Ausztriából, Németországból és Magyarországból megindult válság-hullám, amely jelentős betétkivonásokat idézett elő, minden különösebb veszély nélkül simult el a romániai pénzpiacra, amely az ezzel járó legnagyobb megrázkóltatásokat is biztos ellenállással túlélt. Amíg a betétkivonások tartottak és a Nemzeti Bank teljes apparátusával az egészséges berendezkedésű bankok mögött állott, a devizapiac is nyugodt volt, holott ilyenkor várni lehetett volna rendkívüli események bekövetkezésére.

Külön alcimben foglalkozik a szakértő a gabonakivitellel, amely tudvalevőleg Románia egyik legfőbb gazdasági erőforrását képezi.

Az ország kitűnő gabonatermése indokoltá teszi azt a reményt, hogy a gabonakampány megindulásával jelentős devizastokkok fognak az országba beözölni,

ami nagymértékben meg fogja erősíteni a Nemzeti Bank helyzetét. A világpiaci áruk esése folytán bekövetkezett árdifferenciát bizonyos mértékig sikerült pótolni a kormánytól bevezetett gabonaprémiával. A kenyérbélyegekből befolyó prémiumtaxák hivatása tulajdonképpen megeléjkeníteni a kereskedelmet, ami a prémium nélkül és a jelenlegi gazdasági viszonyok közt aligha következett volna be.

A vasut is deficitel működik

Az államháztartás egyensúlyáról megállapítja a technikai szakértő, hogy a gabonáarak nagyon befolyásolták az államkassza bevételeit. Tudvalevőleg az állandó áresések miatt a fogyasztási képesség is csökkent, ami megnehezítette az adóbehajtást. A tényleges helyzetnek megfelelően a közkiadásokat is a viszonyoknak megfelelően rendszeresen le kell építeni a minimumra. Meg kell állapítanunk, hogy a belföld, akárcsak a külföld közvéleménye, a lejtstabilizáció óta állandóan azzal a gondolattal foglalkozik, hogy az állami költségvetést megreformálja és ezáltal biztosítsa az államháztartás egyensúlyát.

Az optimista költségvetések

Meg kell állapítanunk, hogy a költségvetési előirányzatok az utóbbi években igen optimisták voltak és ennek tulajdonítható, hogy

a felelős tényezők legnagyobb erőfeszítése ellenére is jelentős deficitel fog zárulni az idei költségvetés évvégi mérlege.

A kormány ugyan júniusban megszavazta a rektifikált költségvetést, azonban

a pénzügyigazgatóság igen alapos átszervezése és a panamak komoly kiirtása az egész vonalon tudná eltüntetni ezt a nyomasztólag ható állandó deficitet.

Röviden érinti jelentésében a Nemzeti Bank helyzetét és megállapítja, hogy a váltótárca május 2-ikától augusztus 1-ig 7 milliárd 162 millióról 9 milliárd 607 millió lejre emelkedett. A váltótárcának majdnem két milliárdos emelkedése a bankok visszszámítási hitel igényével áll kapcsolatban. A pénzforgalom váratlan növelésével azonban

a Nemzeti Bank még mindig jóval fölötte maradt a törvényileg megkövetelt 38.77 százalékos aranyfedezetnek, tekintve, hogy a váltótárcára kifizetett két milliárd lej más mérlegtelek emelkedéséből volt fedezhető. A törvényes fedezetet tehát még nem haladta túl a román jegybank. Az Autonóm Monopol-pénztár pontosan és idejében teljesítette stabilizációs kötelezettségeit és a kölcsönök annuitását minden zavar nélkül, idejében folyósította a külföldi hitelezőknek.

A jelentés végül is az államvasutak helyzetével foglalkozik és megállapítja, hogy az a legnagyobb erőfeszítések ellenére is deficitel működik.

Konklúzióként megállapítja Auboin, hogy a gazdasági helyzet a megjavulás küszöbén áll, tekintve, hogy a gabonakiviteli kampány teljes erővel megindult, a petroleumtermelés egyre növekszik, a belföldi fogyasztási árak lassankint esnek, a munkanélküliség pedig bizonyos mértékben enyhülni látszik. Hangsúlyozza, hogy a Nemzeti Bank a lehető legelőrebb áll és rámutat arra, hogy a legnagyobb megfeszítésekkel reorganizálni kell az állam pénzügyeit.

Farkaskutyát uszított egy félkegyelmű leányra

Marosvásárhely, szeptember 3

Felháborító brutalitás tartja izgalomban Marosvásárhely lakosságát. Dogár Benedek ismert pékmester délutáni alvásából arra ébredt, hogy háza előtt nagy láрма van. Egy pillantást vetett az ablakon át és egy csomó utcagyereket látott, akik ott játszottak. Dogár rendkívül vérmes, kolerikus ember és módfelett felháborodott, hogy felköltöttek. Az udvarra sietett, előszólitotta hatalmas

farkaskutyáját és az utcára eresztette, hogy szétkeresse vele a lármázó gyerekeket. Ezek azonban idejekorán észrevették a veszedelmet és kerekét oldottak. Dogár már csak a huszonkétéves Ince Annát, egy szerencsétlen félkegyelmű leányt találta a háza előtt és dühében erre uszította rá kutyáját, amely a szegény teremtést összemarcangolta, úgy, hogy súlyos sebekkel borítva szállították kórházba.

A bestiális pékmestert letartóztatták.

Telefon 518. „Modern Mozdó” BRASSÓ.

Ma, pénteken a szezon legnagyobb világságere. Premier:

„GROCK”

Németül beszélő hangos filmsláger, mely a világ leghíresebb bohócának életét tárja elénk.

Partnerei a legszebb és lekedvesebb nagy művésznő

Liane Haid, Betty Bird, Harry Hardt, Szőregy Gyula.

Holnap, szombat d. u. 3—5-ig Matiné: „A Cár futárja” Főszerepen: Ivan Mosjoukine. 10—15 lejes helyárakkal.

Esnek Párisban a stabilizációs kölcsönkötvények

Bukarest, szeptember 4. Párisi jelentések szerint a 7 százalékos román stabilizációs kölcsönkötvények az utóbbi napokban állandóan esnek a tőzsdén. A kötvények, amelyeknek 2500 frank a névértékük, augusztus 29-én és 31-én 1880 frankos árfolyamra süllyedtek, noha árfolyamuk az ezt megelőző héten

1900 frank volt. Ugyanekkor a bukaresti tőzsdén is estek az ipari- és bank-részvények árfolyamai. Ennek oka abban kereshető, hogy a Berkovitz-bank nemrégiben nagymennyiségű román ipari és bankrészvényeket dobott piacra a külföldi tőzsdéken.

Az erdélyi miniszter utitapasztalatai

A parasztság moratóriumra szorul...

A hitelezők igen ridegen hajtják be követeléseiket. Az adókiivetés és behajtás viszont — mondja a miniszter — a legméltányosabb

Bukarest, szeptember 4. Pop Valér dr. erdélyi miniszter, aki nemrég körutazást tett az erdélyi viszonyok tanulmányozására, most az egyik fővárosi lap tudósítójának adott nyilatkozatában számolt be tapasztalatairól.

Nyilatkozatában megállapítja, hogy az erdélyi parasztság akarja az adósságait megfizetni, de szüksége van a moratóriumra, hogy kötelezettségeit több éves részletfizetéssel törleszthesse. A mezőgazdaság hitelezői ridegen hajtják be követeléseiket és a sok végrehajtás és foglalás is egyik oka a

földművesosztály katasztrófájának. Rámutatott arra, hogy a kormánynak okvetlenül meg kell kezdenie a máramarosi vasút építését, mert így évente 180—200 millió lej kereset-hoz jut a vármegye népe. A munkanélküliség nagy és nyomosztó, különösen az erdős vidékeken, ahol a fatermelés elvesztette a jövedelmezőséget.

Kicsit meghökkenő azonban az, amit az erdélyi miniszter az adóhivatalokról mond, azt állítván, hogy az adóhivatalok a legmesszebbmenő méltányossággal járnak el az adókiivetések és behajtások körül.

Jön a Buzaközpont!

A kormány megkezdi a buza-monopólium bevezetésének előkészítését

Rövidesen kinevezik a tanulmányi bizottságokat. Román kiküldöttek Belgrádban a jugoszláv buzaeladási központ eredményei telől tájékozódnak

Bukarest, szeptember 4. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a moldovai mezőgazdasági érdekeltségek emlékiratot terjesztettek a kormány illetékes tagjai elé, amelyben rámutattak arra, hogy

az exportprémium bevezetése nem hozta meg a várt eredményt, a buzaárak nem javultak, a mezőgazdák még a termelési költségeket sem kapják vissza az eladott buzájukért, s így az a veszély fenyeget, hogy jövőre annyi buzát sem fognak Romániában termelni amennyi a belföldi szükséglet.

Az egyetlen megoldás volna, hogy a kormány sürgősen vezesse be a gabonamonopóliumot, létesítsen buzaközpontot, amely úgy a belföldi szükségletre, mint az exportra kerülő buzát összevásárolná és értékesítené. Most a bányászati sváb mezőgazdák is hasonló javaslattal fordultak a kormányhoz.

A bányászati svábok azt ajánlják, hogy Románia Jugoszlávia mintájára vezesse be a gabonaközpontot.

A kormány a beérkezett javaslatokkal már foglalkozott is.

Tegnap Argetoianu miniszter hosszabb tanácskozott a mezőgazdasági kamarák szövetségének vezetőivel, amelyek során arra az elhatározásra jutottak, hogy a kormány delegáljon bizottságokat a buza-monopólium bevezetésének tanulmányozására. Ezekben a bizottságokban helyet foglalnak majd a mezőgazdasági kamarák képviselői is. Argetoianu, aki ma visszautazott Színájába, megbeszélést folytat majd az ugyancsak Színájában nyaraló Jonescu-Sisesti földművelésügyi miniszterrel, úgy, hogy

a tanulmányi bizottságok kinevezésére valószínűleg már e hét folyamán sor kerül.

Addig is, amint értesülünk, Corneteanu képviselő és Wendel, a bányászati sváb mezőgazdasági érdekeltségek szervezetének titkára, felhivatalos megbízással Belgrádba utaztak, hogy a jugoszláv buzaeladási központ szervezetét tanulmányozzák és erről jelentést tegyenek a földművelésügyi miniszteriumnak.

Legújabb

A francia „zsarolás” megingatta az osztrák és német kormányok helyzetét

Berlin, szeptember 4. Az egész német közvéleményt a vámuunió tervéről való lemondás ténye foglalkoztatja. Brüning kancellár állítólag tulmessenemőnek tartja azokat a kijelentéseket, amelyeket Curtius külügyminiszter a Népszövetség előtt tett, egyelőre azonban nem akarja őt dezavualni. Mindenesetre beszélnek arról, hogy Curtiusnak távoznia fog kelleni a kormányból.

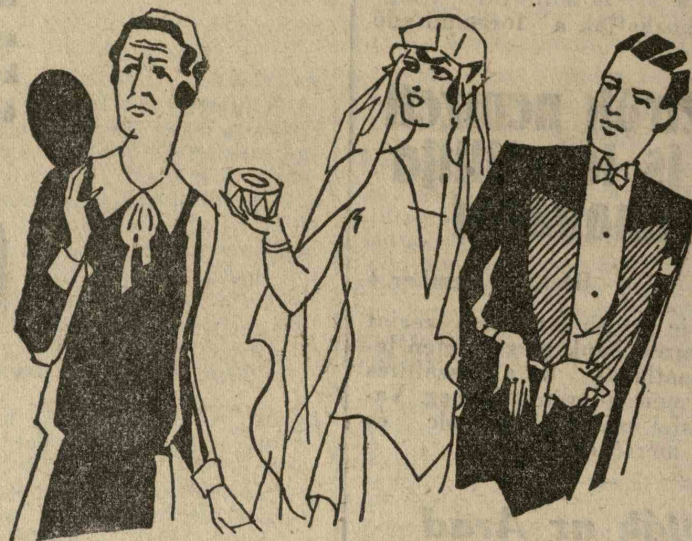
Bécsben Schober érik hasonló támadások, sőt mondahtni, hogy az osztrák közvélemény egységes frontban ellene fordult. A „Reichspost”, a nagynémetek lapja, követeli, hogy Schober vonja le a konzekvenciákat és távozzék. Magának Schobernek a lapja, a „Neueste Wiener Nachrichten” megállapítja, hogy a francia zsarolás pillanatra megakadályozta ugyan az Anschlusst, de nem tudta eltüntetni az Anschlusst szükségessé tevő okokat.

A párisi sajtó élénken pertraktálja a genfi eseményeket. A „Petit Parisien” tiltakozik az ellen a beállítás ellen, hogy Franciaország megszorította Ausztriát. A lap leszögezi, hogy Schober és Curtius befolyás nélkül mondták el beszédeiket.

A puder több férfit vonz, mint a jó lelkület!

A szép testalkat, az előnyös jellem, mind olyan dolgok, amelyek felkeltetik a férfiak figyelmét — de ha erről van szó, akkor a puderpamacs és a jó puder fontosabb és hatásosabb. Igazságtá-

szint és kivívja a férfiak csodálatát. — Mind ezt csak azért, hogy megszokott puderehez hozzávegyi egy kávéskanálnyi arckrémhabot. A Tokalon pudert megkapja már készen ezt a vegyületet, tudományos alapon

lan dolog ugyan — de azért mégis tény, hogy a férfiaknak nagyon ellenszenves a fényes orr és a sárga és fénylő arcbőr. Ha valamelyik asszony arcán a férfiak ilyen szépséghibákat látnak, az egész személyiségről elítélően nyilatkoznak. A mai hölgyek kilátásait a kozmetikai szerek sikeres alkalmazására alapítják és sokkal több sikert érnek el, mint a valódi érdemekkel, amelyekkel nagyanyáink annyi eredményt könyvelhettek el. És végeredményben nem is olyan nehéz megfelelő szépségért szert találni, minden nő elérheti, hogy az arcán levő puder, szél, eső, vagy tulságos izzadás ellenére is tartósan hozzátapadjon az arcbőrhöz, ezáltal arcbőre elérje a kívánt hamvas, fiatalos

helyes arányban keverve a legfinomabb légszítán át szitált puderral. Ennek a pudernak az előnye azonban nemcsak az, hogy az arcán állandóan megmarad és ezenkívül léghatálatlan, hanem egyben éltető és fiatalító hatása is van az arcbőrre, amelyen „dövel” eltiünteti a ráncokat, kitágult pórusokat és az összes egyéb szépséghibákat. A Tokalon puder különbözik bármely más szokásos pudertől. Ennek a pudernak a készítése valóban meglepő és új eszme eredménye. Fontos jegyzet: Az arckrémhabbal kevert Tokalon-kenőcs valódi francia készítmény, melynek gyártója a Compagnie „Tokalon” Paris 16, 183 rue de la Pompe.

A Tokalon puder kétféleképpen készül: a rendes Tokalon puder, amelyet „FASCINATION” néven árusítanak a szaküzletek és amelyet mindenkinek ajánlhatunk — valamint a másik fajta, amely a száraz arcbőrnek való, utóbbi Tokalon „PETALIA” néven kerül forgalomba. Mindkettő tartalmaz arckrémhabot és mindkettő egyformán előnyösen hat bármelyik asszony arcbőrére.

JEGYZET: A Tokalon „FASCINATION” és „PETALIA” puder kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekkereskedésekben. Rendes nagyságu doboz ára 80.— lej, kétszeres mennyiségű tartalmazó doboz ára 120.— lej. Ha beszerzése nehézségekbe ütköznék, forduljon a PARFUMERIA ELITEI céghez, Bukarest I. Cealea Victoriei 39.

VISSZAVONHATATLANUL CSAK

SZEPTEMBER 30-ig

ÖN IS HASZNÁLJA KI

MINDENT!
MINDENT!

MINDENKINEK!
MINDEN ÁRÉRT!
MINDENT ELADUNK!

MINDENT!
MINDENT!

AMIG A
VÉGKIÁRUSÍTÁSUNK tart!

ASCHER TESTVÉREK
DIVATÁRUHÁZA, BRASSÓ, KAPU-UTCA 5

VISSZAVONHATATLANUL CSAK

SZEPTEMBER 30-ig

Kolozsvári levél

Mégis csak rossz üzlet lehetett a villamosmű kommercializálása. — Károly király Kolozsvárra jön. — A becsületszóra kötött harisnyakartell

Kolozsvár, szeptember 4.

A kolozsvári vasuti műhelyekben most minden csendes... Azaz, nem is olyan csendes, Sőt mondhatni, hogy az embe-
reknek nagyon jó kedvük van, olyan jó
kedvük, hogy a napokban nagyszabású
bankettet is rendeztek. Az egyik műhely-
főnököt elhelyezték Kolozsvárról. Aki-
vel a munkások mindig harcban állottak.
És a főnök ur tiszteletére 250 terítékes
bankettet rendeztek. Mindössen 115 lejbe
került egy teríték. Egyik-másik munkás
3 nap keresetét. Összesen 28.750 lejbe.
Amikor a műhelymunkásoknak alig van
mit enniük. De nem volt kibúvó. Akire a
munkavezetők rámutattak, annak ott kel-
lett lennie a banketten, még ha halálos
beteg is volt a családjában. Nem kérdez-
ték, hogy akar-e bankettezni. Összeállí-
tották a listát s a legközelebbi bérfizetés-
nél a 115 lejt szó nélkül levonták... Senki
sem mert szólni egy szót sem. Legfeljebb
otthon...

Az a kilenc vasutas, akit a tüntetés
után távirati rendelkezés alapján elbocsá-
tottak, bezzeg nem kapott búcsubanket-
tet. Még csak a felmondási időre járó bé-
rüket sem kapták meg 10—12 éves szol-
gálat után. És azt sem tudják, hogy mi
lesz a nyugdíjjogukkal. Visszakapják-e
az éveken át befizetett pénzüket?

Mégis revízió alá kerül tehát a koloz-
svári villamosművek kommercializálási
szerződése! Az a szerződés, amelynek
hátrányosabb üzletet talán még soha nem
kötött közintézmény. Amely évi 35 mil-
lió biztos bevételtől fosztotta meg az ál-
landó pénzügyi krízissel küzdő Ko-
lozsvárt egy bizonytalan 12 milliós ha-
szonrészese érdekében. Mert bizony
nagyon is bizonytalan ez a 12 millió. —
Hogy csak egyetlen dolgot említsünk
meg, a szerződés értelmében Kolozsvár
városa órára fizeti az utcák, a hivatalok,
az iskolák, kórházak és a Román Opera
világítását. A haszonrészese érdekében.
És az elmúlt évben egyedül a Román
Opera villanyszámlája másfélmilliót
tett ki. Legalább 8—9 millióra becsülik
azt az összeget, amelyet a kommerciali-
zált villamosmű kap egy év alatt a vá-
rostól. Az adón kívül. Mert míg a villa-
mosmű nem fizet adót, a városnak azt is
kell fizetnie. És ha valami kiadás van, az
igazgatóság azt is rendszerint a város
számlájának terhére számolja el. A vá-
ros eddig jóformán semmit sem vett ki a
villamosműtől, hanem csupa elszámoláso-
kat kapott.

Sok ilyen „előnyös” pontja van még
ennek az ominózus szerződésnek. És di-
cséretére válik dr. Tataru Coriolan pro-
fesszornak, az interimár bizottság elnö-
kének, hogy változtatni akar rajta, hogy
egy maroknyi terhet le akar venni az
adófizető városi lakosság megroggyant
válláról. Kérdés, hogy sikerül is-e neki?
A megindult tárgyalások első napjaiban a
villamosmű igazgatósága feltűnő engedé-
kenységet mutatott. Kijelentette, hogy
hajlandó koncessziókat tenni a városnak.
Furcsa ez az engedékenység. Pont most,
amikor a Szamos fölött ágaskodó hatal-
mas vastraverzek már behozták Ege-
resről az új feszültségű áram vezetékeit.
A villamosműnek jogérvényes szerződése
van, — miért tesz mégis engedménye-
ket? Azért csupán, mert dr. Tataru talán
kissé erőlyesen lépett fel? Vagy pedig
maga is látta, hogy a szerződés túlságo-
san hátrányos a városra?

Itt említjük meg egyébként, hogy ok-
tóber közepén fogják az új áramot Ko-
lozsvárnak bekapcsolni. A villamosmű
nagy ünnepségekre készül, melyekre Ká-
roly király is ellátogat Erdély fővárosá-
ba.

Kolozsvár asszonyai és leányai né-
hány napig különleges örömben részesül-
tek. A piacon váratlanul olcsóbb lett a
legelterjedtebb márkájú selyemharisnya.

Csak az volt a feltűnő, hogy a három ha-
risnyacég egyike napról-napra mindig
valamivel olcsóbban adta a harisnyát,
mint a másik kettő. De nem kutatta senki
ennek a különös árhullámszárnak az okát.
Pedig érdekes, szinte anekdotának is be-
illene.

Nemrégiben a legnagyobb harisnyacég
tárgyalásokat kezdett a két másik keres-
kedővel, hogy a szóbanforgó harisnya-
árakban kössenek áregyezményt. És meg
is állapodtak abban, hogy valamennyien
160 lejért fogják ugyanazt a márkát árú-
sítani. A tárgyalások befejezésekor a
kezdeménnyező cég, amint már a kartel-
leknél szokás, azt kívánta, hogy az egyez-
mény betartásának biztosítására az ab-
ban résztvevő cégek helyezzenek el va-
lahol nagyobbösszegű garanciaváltókat.
Amde a két másik kartelltag méltatlan-
kodva utasította el ezt a kívánságot.

— Hogyan? Mi becsületszavunkra fo-
gadjuk a megállapodás betartását és
önöknek ez nem elég?

„Nem lehet a lej stabilizá- cióját megingatni”

A miniszterelnökségi sajtóiroda kommunikéje

Bukarest, szeptember 4.
A miniszterelnökségi sajtóiroda ma az alábbi kommunikét küldte el a lapok-
hoz közlés végett:

— Egyes lapok ellenőrizhetetlen híreket közölnek a lejstabilizációval kap-
csolatosan. A pénzügyminisztérium ismételt felhívja a lapok figyelmét arra,
hogy az ilyen felelőtlen és hamis hírek veszélyesek. A lej szilárd és a stabilizációt
nem lehet megingatni, de az ilyen hamis hírek alkalmasak arra, hogy a pénzfor-
galomban zavarokat idézzenek elő azáltal, hogy a lejiránti bizalmat megrendítik.
Az eltévelyedett adósok helyzetét nem lehet másképp rendezni, csakis a stabilizált
bankjegy keretén belül.

Celkeket vásárol a pénzügyigazgató

Kelemen István, a csikcsicsói apostata

A tál lencse: sovány állami állás, az ár érte: öt emberi lélek

Csikszereda, szeptember 4.
Amióta Jorga professzor, történettudó-
si minőségben meglepett bennünket az-
zal a megállapítással, hogy a székelyek
tulajdonképpen elmagyarosított románok
Csikszeregben minden alkalmat megra-
gadnak arra, hogy egy-egyeltévedt bá-
ránykát, már mint székelyt, visszaterel-
jenek a hűtlenül elhagyott nyájba.
Igy lett román a csikcsicsói születésű Ke-
lemen István székely gazda is, egész csalá-
djával együtt. Mint annak idején Já-
kób eladta a jussát egy tál lencsért, ő is
megvált ősei hitétől, legdrágább emberi
jussától, egy falat száraz, állami kenyér-
ért.

A dolog úgy történt, hogy Kelemen
István egyszer csak rájött arra, hogy a
kis földbirtok megműveléséből nem tud-
ja eltartani a feleségét és a gyermekét.
Mint hogy szolgált a román hadseregben s
megtanulta az állam hivatalos nyelvét,
elhatározta, hogy állami szolgálatba lép.
Ilyen elhatározásra — úgy vélte Kelemen
István az ő csikcsicsói észjárásával — az
állam minden polgárának joga van.

Elment tehát a csikszeredai rendőrség-
re s bejelentette, hogy rendőr szeretne
lenni. Itt azonban azzal utasították el,
hogy nincsen üresedés. Kelemen a ku-
darc nem keserítette el, mert fejébe vet-

ES 10

ELIDA SHAMPOO

Es így jött létre a kolozsvári harisnya-
kartell — becsületszóra. Másnap a két
említett kereskedő már meg is szegte az
egyezményt. Erre a kezdeménnyező cég
még jobban lement az árakkal, míg vé-
gül a megtévedt kartelltagok jobb belá-
tásra jutottak, hogy mégis hasznosabb
lesz a kartell betartani. És néhány rövid
napig tartó olcsóbbodás után a kolozsvá-
ri piacon megint 160 lejbe kerül egy pár
női selyemharisnya.

Bányai Ernő.

tek a görög katolikus vallásra. S ezek
után végre teljesedett Kelemen István
székely vérünk forró kívánsága is. Meg-
kapta a kinevezést a csikszeredai pénz-
ügyigazgatóság szolgái minőségben.

Arányla elég olcsón cseppent ebbe a
magas méltóságba. Egy kis türelem, némi
hajlongás és valami helyegköltés árán —
állami kenyérre került Kelemen István
a csikcsicsói székely. Hogy a sovány és
bizonytalan állami kenyérért öt leket is
vásárra kellett vinnie, az úgy látszik nem
sokat számít az ő lelkiismerete előtt. Mert
csak később fogja megtudni, hogy hitével
együtt családja nemzetiségét is elkötö-
vetyelte.

Kelemen Istvánhoz, a hitehagyott szé-
kelyhez nincsen szavunk. Csak a magas
kormány, mint a demokrácia és jogegyen-
lőség, mindenkor megtestesítője felé sze-
retnők leszögezni: így fest a gyakorlat-
ban a százszázalékos jogegyenlőség, a
mely az állam minden polgárát megilleti
az alkotmány szerint.

Az alkotmány szerint.

Amelyről Csikszeredában, a székely-
földi kulturzóna egyik fontos gócpontjában
az állam érdekeinek legfőbb képviselője,
a pénzügyigazgató, nem tud és
nem akar tudni.

Mert az ilyen tudatlanságért rendsze-
rint ordó szokott járni...

**A „Nautilus” rádiogrammját vélte
lelőgni egy norvég szénszállító
hajó**

Osló, szeptember hó 4.

Az „Ingertre” norvég szénszállító hajó
ma szikratávratot küldött Bergenbe, a
hova azt jelentette, hogy elfogta a „Nau-
tilus” rádiogrammját Belsund magassá-
gában, hatszáz hullámhosszon, pontos-
san csütörtökön este tízóra ötven perc-
kor. A rádiogrammból csupán a W. S. A.
betűket, a „Nautilus” hívójelét értették
meg. Miután az adás hatszáz hullám-
hosszon történt, a bergeni rádióállomás
vezetője valószínűtlennek tartja, hogy azt a
„Nautilus” adta volna le, tekintve, hogy
Wilkins kapitány hajója ezt a hullám-
hosszat soha nem használta és azonkívül
tudhatta, hogy azzal csak rövid távra le-
het leadást eszközölni. A „Nautilus” sor-
sa így tehát még mindig bizonytalan és
most már több mint száz órája, hogy az
északi sarkra elindult tengerelattjáró az
utolsó hirt adta magáról.

NEURALGINE

JURIST

VISSZAADJA KEDÉLYÉT
MEGSZUNTETVE FÁJDALMAIT
FEJFÁSÁT, MIGRÉNJÉT
ÉS IDEGBÁNTALMAIT

Telefon 145 **Redoute Mozgó** BRASSÓ

Premier! Ma PÉNTEKEN és a következő napokon bemutatjuk! Premier!

Szerelmem parancsra

című „DIE REPUBLIK BEFIEHLT” színmű nyomán készült német beszélőfilm. Telve
kifoghatatlan helyzetkomikumokkal és pikantériával. Szellemesség, fejtetőre állított
bizonydalmak, hallatlanul mulatságos szituációk között Olga Tschachova, Tala Bi-
rell, Johannes Riemann, Hans Junkermann és Arnold Kopf művészei osztozik.
Előzőleg: HetiHíradó és Micky-Maus. Csak számozott helyek. Elővetél és előjegyzések d. o. 10-től.

Következő műsorunk egy világláger! Címe:

„Egy pezsgős éjszakán” (SZERENCSE FIA)

a legszebb, a legnagyobb és legbájosabb éneklő, táncoló filmoperette, amit eddig a
filmipar produkált — Köztisztviselőknek és tisztéknek 25% kedvezmény.

Rádió műsor

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 6.

Bukarest: 11.30: Gyermekek negyedórja, 11.45: Bibliaolvasás. 12: Zenekari hgv. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés, 13.50: Gramofon. 18: Könnyű zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Strauss Oszkár „Varázskeringője” c. operettje. — Budapest: 9: Hírek, kozmetika. 10: Ref. istentisztelet. 11: Kath. istentisztelet. Utána: Szalonzenekari hgv. Szünetben: Papp Jenő heti rádiókrónikája. 14: Gramofon. 15: Gyermekekóra. 15.30: Mezőgazdasági előadás. 16: Előadás. 17.15: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 18.30: felolvasás. 19: Magyar Imre cigányzenekara. 20.20: Daljáték előadás. Utána: Kurini Simi cigányzenekara.

★

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 7.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Mozart B-moll triója. 21.30: Felolvasás. 21.45: Dalok. 22.15: Dvorák vonósnégyese. — Budapest: 9.15: A rádió házikvartettje. 10.30: A pápai ref. főgimnázium jubileumi tüneményeinek helyszíni közvetítése. 16: Asz-szonyok órája. 17: Előadás. 17.30: A Városi Színház zenekarának hgv. 18.30: Német nyelv oktatás. 19: Hosszu Zoltán és Eszényi Olga magyar nótákat énekelnek. 20.15: Bura Károly cigányzenekara. 21.35: A Waldbauer-Kerpely vonósnégyes hgv. 1. Brahms: C-moll kvartett. 2. Mozart: G-dur vonósnégyes. Utána: Mándits-szalonzenekekar.

★

KEDD, SZEPTEMBER 8.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Zenekari hgv. 21.30: Előadás. 21.45: Dalok. 22.15: Zenekari hgv. — Budapest: 9: Hírek, kozmetika. 10: Kath. istentisztelet. 11.15: G. kath. istentisztelet. Utána: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. Szünetben: Papp Jenő rádiókrónikája. 14: Gramofon. 16.45: Hírek. 17: A Bazilika kórusainak hgv. 17.45: Weidinger-szalonzenekekar. 19.20: Humoros csevegés. Utána: Horváth Gyula cigányzenekarának és Fejes szalonzenekarának hgv. Kalmár Pál közreműködésével.

★

SZERDA, SZEPTEMBER 9.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Zongora hgv. 21.45: Zenei szkeccs. 22.15: Hegedűszó. — Budapest: 9.15: A postások zenekara. 12: Déli harangszó. 12.05: Hgv. Radó Lili (ének) és Kovács Antal (hegedű) közreműködésével. 13.30: Morsetanfolyam. 16.15: Novellák. 17: Felolvasás. 17.25: Vörös Károly cigányzenekara. 18.30: Olasz nyelv oktatás. 19: Zilahy Lajos felolvasása. 19.30: Tolnay Andor és Zöldhelyi Anna hgv.: Klasszikus operett-részletek. 21.15: Drewett Nára és Kresz Géza hgv.: Hegedű-zongora szonáták. 22.10: Mező Ferenc németnyelvű előadása az olimpiai játékokról. Utána: Magyar Imre cigányzenekara.

★

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 10.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Szimfonikus hgv. 21.30: Előadás. 21.45: Ének-hgv. 22.15: Szimfonikus hgv. — Budapest: 9.15: A 2. hgv. gy. ezr. zenekara. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvartettje. 16: Felolvasás. 17: Felolvasás. 17.30: Hgv. Láng Edith (zongora) és Nedelkovic Anna (ének) közreműködésével. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Rácz Béla cigányzenekara. 20.45: Kiss Ferenc előadói estéje. 21.45: Az operaház zenekara. 23: Gramofon.

★

PÉNTEK, SZEPTEMBER 11.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Jazz. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Jazz. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Ének hgv. 21.45: Katonazene. — Budapest: 9.15: Hgv. Matuska Miklós (ének) és Herskovics Augusztina (zongora) közreműködésével. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofon. 16: Gyermekekóra. 17: Felolvasás. 17.30: Farkas Sándor cigányzenekara. 18.30: Gyorsirótanfolyam. 19: Weidinger szalonzenekar. 20: Előadás. 20.30: Az operaház zenekara. 22: Kiss Lajos cigányzenekara.

★

SZOMBAT, SZEPTEMBER 12.

Bukarest: 13: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Dperaelőadás. — Budapest: 9.15: A Budapesti Koncert-szalonzenekekar hgv. 12: Déli harangszó. 12.05: Sovánka Nándor cigányzenekara. 16: Felolvasás. 17: Novellák. 17.30: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 18.45: Rádiómatörposta. 19.30: Zágón István humoros előadása. 20: Follinus Aurél „Náni” c. népszínműve. Utána: Farkas Jenő cigányzenekara.

V.

A „FORD-karaván”

befejezte útját keresztül-kasul az egész országon át. A **Firestone** pneuk, amelyekkel a gépkocsik fel voltak szerelve, ez alkalommal újabb fényes bizonyítékát adták kiváló tulajdonságaiknak, különösen rendkívüli ellentállóképességüknek, amennyiben a nagyrészt elhanyagolt országutakon megszakítás nélkül tett többezerkilométeres ut után is alig van rajtuk nyoma a használatnak

Használja tehát a **Firestone**-minőségmárkát. Nem fizet érte többet és biztosítja magának világszerte ismert előnyeit.

Firestone

Katalánia

szabad államként kopogtat a Népszövetség kapuján

Genf, szeptember hó 4. Végre esztendők óta először megjelentek Genfben egy diadalmas kisebbségi sors hirhordozóiként a Spanyolországban élő katalánok delegátusai. Mindjárt friss hangot és új vért csempésztek a nemzetiségek örökké zúgóldó és elfáradt együttesébe. Hogy mit keresnek az elégedett és boldog katalánok a nemzetek empóriumában, ahol a nemzetiségek csak bajaikra igyekeznek gyógyírt lelteni, azt a delegáció vezérétől, Jon Estelrichtól, a spanyol alkotmányozó kortez képviselőjétől kérdeztük meg. (A katalán kisebbségi delegáció eddigi vezetője, Nicolaus d'Oliver tudniillik jelenleg Spanyolország földmivelésügyi minisztere).

Annai tűz, élénkség egyetlen kisebbségi vezérben sincs, mint Estelrichben, aki minden gesztusával és szavával érdeklődést tud kelteni nemcsak politikai, hanem a tudomány szöszékéről is!

— Azt hiszem — mondja Estelrich képviselő — nálunk Spanyolországban egyszersmindenkorra megoldódott a kisebbségi kérdés. A köztársasági szellem győzelme óta olyan teljes önrendelkezéshez jutottunk, amely kulturális és gazdasági téren egyaránt függetlenné tette népünket.

Helyesen jártunk el, amikor ösztönünkben bizva visszautasítottuk Alfonz király ajánlatát és ahelyett, hogy elébe járultunk és lo-

jalitásunkról biztosítottuk a monarchiát, a st. sebastiani köztársasági kongresszuson a republikánus párthoz kötöttük a szerünk rudját.

— Persze, azzal, hogy a republikánussokkal kéz a kézben dolgoztunk és a hatalom megszerzése után teljesjogu autonómiát kaptunk, még nem mult el minden „kisebbségi fejfájásunk.” Ma is előfordulnak még nézeteltérések Barcelona és Madrid között, így például nem tűrhetjük el, hogy Madridnak a legesekélyebb helyszólása legyen Barcelona pénzügyeibe. Teljesen Barcelona dolga: mennyit költ és mennyit vesz be, a mi bajunk lesz az is, ha pénzügyeink válságos jellegűt öltetnének. Országunk rendőri helyzete körül is komoly nehézségeket kell leküzdenünk a spanyol kormányval szemben. — Nevezetesen nem nyugodhatunk bele abba, hogy a rendőrség, amelyet Katalánia belső biztonságának őrzésére rendelt ki, spanyolokból álljon. Nekünk katalán rendőrök kellene. Végül még azt sérelmezzük, hogy a független Katalóniának nincs sem táblája, sem Kuriája és ha megfelelőbbiek törvényszékeink ítéletét, azok nem Barcelonába kerülnek, hanem a madridi tábla, vagy kuria elé.

Majd így folytatta Estelrich: — Mindaddig eljárógatunk továbbra is a Népszövetség üléseit megelőző kisebbségi kongresszusra, amíg a spanyol kormánytól teljesen

függetlenül nem fogunk bevonulni a Népszövetség kötelékébe, mint Katalánia szabad állam.

— Azonkívül meg a szolidaritás is arra ösztökél bennünket, hogy ezentul is melegessük az eddigi baráti kapcsolatot a nemzetiségekkel. Mi katalánok európai nemzet vagyunk és tudjuk, hogy az európai béke jövője a kisebbségi kérdés szerencsés elintézésén mulik.

— Az erőszakos elnemzetlenítés akkor kezdődött, amikor a ősember megette az ellenfelét... A többségi kormányok, akik a kisebbségek elnemzetlenítésére törek-szenek, ugyanilyen tévedést követnek el. Ez rejti magában a jövő háboru magvát.

A katalán kisebbségi vezér a legjobb kedvvel hagyta el Genfet, ahol hazája — ugymond — nemsokára, mint szabad állam fog helyet kapni a nemzetközi intézményekben.

S. I.

Aki mer, az nyer!

Merjen Ön is, mert 1 millió lej készpénzt nyerhet a REFORMÁTUS KORHÁZ-sorsjeggyel! Egy sorsjegy ára 100 lej. Kapható tözsdékben, bizományosoknál és a Központi Sorsjegyirodánál Cluj-Kolozsvár, Str. Bratianu (volt Király-utca) 51. szám alatt. Telefon: 905.

Hírek

Töröm a fejemet

FOGORVOSOK HA TALALKOZNAK

A fogorvos gyűlés Pesten
Nem mellőzi a megértést
S nem fog beveződni resten
Tárgyal majd sok „fogás” kérdést

Nem rosszak a mai napok
Egy kongresszus néha beült
Azt mondják az összes lapok
Nagy fogport vert fel mindenütt.

NEMES FERENC.

BORZALMAS DRÁMA A LUGANOI TÁVON. Zürichből jelentik: A luganoi tóból kifogták egy zürichi korcsmárosnak és tizenéves leányának holtestét, amelyek egymáshoz voltak kötözve. A vizsgálat megállapította, hogy a korcsmáros csolnakázni ment feleségével és leányával a luganoi tóra, miután előzőleg altatóport adott be nekik. A csolnakában a nők elaludtak, mire a korcsmáros mindkettőjüket lelőtte, az asszony holtestét külön a vízbe dobta, míg a leány hülláját magához kötötte és azzal a tóba engedte. Valószínűnek tartják, hogy a borzalmas eset mögött féltékenységi dráma húzódik meg.

IDOJARASJELENTÉS. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint esőre és zivatarra hajlamos idő várható, egyelőre lényeges hőváltozás nélkül.

A KÖZÖNSÉG KÖZE ZUHANT EGY MUTATVÁNYOZÓ REPULÓGÉP. Bolgáriából jelentik: Az itteni repülőtéren egy légi mutatványokat végző gép a közönségbe zuhant. Hármán meghaltak, tizenegyen megsebesültek. A pilóta sértetlen maradt.

EGY AUTÓ KIÜTÖTT KÉT VILLANYOSZLOPOT ÉS ÖTVENKÉT KÖZSÉG VILÁGÍTÁS NÉLKÜL MARADT. Pécsről jelentik: A város közelében Neumann Sándor kereskedő autójának eltörtött a kormány. Az autó utasai, látván a veszélyt, baj nélkül kiugrottak a kocsiból, amely gazdálalásul továbbszáguldott és nekiment két villanyoszlopnak, majd felborult és pozdoriává zúzódt. A két villanyoszlop kidőlése folytán ötvenkét környékbeli közszécsben elaludt a villany.

A DUNÁBA FULLADT EGY ROMAN GÖZÖS MASODKAPITÁNYA. Bécsből jelentik: Az itt horgonyzó „Basarab” román legerősebb kapitánya bejelentette a rendőrségnek, hogy a csüttörtökre virradó éjszaka, legerősebb közben, a vízbe esett *Totir* Iván, a hajó másodkapitánya és megfulladt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

ÖSSZEÜTKÖZÖTT KÉT REPULÓGÉP A LEVEBŐBEN. Rio de Janeiróból jelentik: A város felett összeütközött két katonai biroplán, amelyet a brazil kormány nemrég vásárolt Olaszországtól. A repülőgépek egy forgalmas utcára zuhantak, hat járókelőt agyonnyomtak, tizenkettőt pedig súlyosan megsebesítettek.

OKTÓBER ELSEJÉN BEVONJAK AZ EDDIGI SZÁZLEJESEKET. Bukarestből jelentik: A kormány rendelete értelmében október elsejével bevonják a forgalomból a kék, lila és bordószínű százlejeseket. Ettől az időponttól kezdve csak a sötét-zécsia színű marad forgalomban.

BORZALMAS GYLKOSSÁG TEMESVÁR KÖRNYÉKÉN. Temesvárról jelentik: Borzalmas gyilkosság történt tegnap Román-szentmihály községben. Lakásán halva találták Kojci Braila 47 éves gazdálkodót. Hátról ütötték főbe s a gyilkos a merénylet után az arcát is szétzúzta. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot a gazdálkodó Stancu nevű veje követte el, aki már hosszabb ideje viszálykodott állandóan apósával.

ELBOCSÁTOTT TISZTVISELŐ BOSZSZUJÁNAK MINŐSÍTİ A TEMESVÁRI SÖRGYÁR AZ ELLENE FOLYÓ KAMPANYT. Temesvárról jelentik: Ismeretes, hogy a Temesvári Sörgyár ellen feljelentés érkezett, amely azzal vádolja meg a gyárat, hogy szintén a feketeszeszecsek csoportjához tartozik. A Sörgyár igazgatósága ma terjedelmes adathalmazt juttatott el a vizsgálóbíróhoz, aki előtt bizonyítani kívánja, hogy a feljelentés nélkülöz minden alapot és egy elbocsátott alkalmazott bosszúüve. A vizsgálat lesz hivatalos kideríteni az igazságot.

SZÁZNYOLCEZER LEJT SIKKASZTOTT A TEMESVÁRI VASUTI PÉNZTÁROS. Temesvárról jelentik: Germer György Temesvári vasuti pénztárnokot más kerületbe

helyezték át és ma kellett volna átadnia pénztárkészletét utódjának. Az átadás egy ellenőr jelenlétében történt, akinek rögtön feltűnt, hogy Germer rendkívül idegesen viselkedik. Az idegességre — amint később kiderült — alapos oka volt. A pénztárból 108 ezer lej hiányzott, amellyel Germer nem tudott elszámolni. Kihallgatása során bevallotta, hogy a hiányzó összeget hároméven keresztül sikkasztotta el, olyképpen, hogy havonta meghamisította az elszámolásokat. — Germert átadták az ügyészségnek.

A GROCK-FILM BEMUTATÓJA A BRASSÓI MODERN-MOZGÓBAN. Tegnap este volt a sajtóbemutatója a világhírt Grock-filmnek. Grock, a híres bohóc, vissza akar vonulni, miután már sok évig mulattatta a közönséget. Villát vesz a Földközi tenger partján és oda vonul el szerelmével, Biancával. A villát egy gróftól vásárolták, aki Bianca barátja volt. Nemsokára azonban mindenféle bajok mutatkoznak. Grock paprikajancsi-mutatványokkal üdvözlő komornyikjait, ami Biancát vérgigéi sérti. Aztán a reggelinél is mindenféle büvészmutatványokat csinál: a kuglófot feldobja a levegőbe és elkapja a szájjával. Grock, csak Grock marad. Amikor pedig egy vándorcirkusz vonul el a villa előtt, Grock nem tudja megállni — velük szökik... vissza... az ő szeretett közönségéhez. Bianca pedig ismét a báróhoz kerül. Ezt a komédiás-történetet tölti meg élettel Grock, ez az utánozhatatlan művész. Grock annyiban is közelről érdekel bennünket, mert fiatal korában egyévig Marosvásárhelyen volt nevelő a gróf Hatfalussy-családnál, később pedig gróf Belhien István tanította vívásra és tenniszre. Aztán külföldre került és — ma ezeröttszáz dollár esti felléptidit kap Párisban. Grocknak liane Haid a partnereje a most bemutatott nagysikerű filmben.

BÉCSBEN VÉGZETT ZONGORAMŰVÉSZNŐ zongorárákat ad kezdőknek, haladóknak. Tanít a berlini zeneakadémia által elfogadott **TONICA-DO** módszer szerint, amellyel kisebb gyermekeket is játszva be lehet vezetni a zongorajáték művészetébe. Mérsékelt tandíj. Jelentkezés délelőtti 10—12 és délután 3—5 óráig. V. Weisz Edith, Brassó, Vár-utca 59.

BÉRBEADJAK LILLAFÜREDET. Budapestről jelentik: A földmívelésügyi minisztérium illetékes osztálya megfontolt tárgyalások után elhatározta, hogy október elsején ideiglenesen bezárja Lillafüredet, mert csak úgy tartható fenn, ha havonta mintegy kétszáz ezer pengőrt ráfizetnek. A kormány szeretné bérbeadni Lillafüredet, de eddig nem akadt rá bérlo.

BARCELONÁBAN MEGALLT AZ ÉLET A SZTRÁJK MIATT. Madridból jelentik: Barcelonában 500 ezer munkás sztrájkba lépett, minek következtében az egész kereskedelem és forgalom szünetel. A polgári gárda és a sztrájkolók közt több ízben támadt összeütközés, melyeknek két halottja és tizen négy sebesültje van. A hatóság idáig ura a helyzetnek.

NANKINGOT ÁRVIZVESZÉDELEM FENYEGETI. Nankingból jelentik: A város nyugati kapuja előtt a megáradt jancse folyam három gátat átszakított és most a fővárost elárasztással fenyegeti. A megrömlt lakosság a falvakba menekült. A helyzet igen komoly.

Eljött az éj...

Irta: ROBERT P. TRISTRAM COFFIN

A kristály fénynek vége im
S a párnák hűvös halmait
Lestülve szunnyad sok gyerek
Az égen fellegtegek
Tartják a távozó napot.
A mező gyors rügyet kapott
És halk moraj kél, szárnyaszegett
Az éjbefult dombok megett!

Itt az éj... Az álom partja
Lankadt ajkainkhoz tartja
Csillaggal telt drága kelyhét
Ránk bocsátja pille-pelyhét
Érperésünk elcsitítja
Amint szárnyait kinyitja
Halálként oson az éjbe
S elringat... titokba... mélybe...

Angolból fordította: **NEMES FERENC.**

MEGRONTOTTA NEVELT LEANYAT. Marosvásárhelyről jelentik: Ma bekísérték az itteni ügyészségre Bucur János negyvenkétéves szentbenedeki nős földművest, akit Kiss Emma nevű tizenhétéves neveltleánya jelentett fel. Bucur már régen viszonyt folytatott neveltleányával és ennek a szerelemnek most következményei mutatkoztak. Bucur vizsgálati fogságba helyezték.

JÓL ŐRZÖTT KINCSESKAMRA. Kellemetlen meglepetésben volt része nemrég egy angol utitársaságnak, amely a Rosenbergy-kastélyban a dán kincseskamrákat akarta megtekinteni. A vezető véletlenségből hozzáért a kincseskamra üvegburkához, amivel működésbe hozta a riasztó készüléket. Fűlsikettő lármá támadt, ugyanakkor pedig az egész kincseskamra a padló alá süllyedt, amelyből csak egy nagy lyuk tátongott. Ugyanabban a pillanatban a terem összes ajtajai automatic bezárultak és a kincseskamra öre a társaságra szegzett revolverrel kényszerített mindenkit mozdulatlanlagra. Rendőrök vették körül a kastélyt, amelynek így tehetetlen foglyai lettek az utitársaság tagjai, akik csak akkor hagyhatták el a kastélyt, amikor kiderült, hogy csak véletlenül van szó.

VENDÉGLŐSÖK ORSZÁGOS KONGRESSZUSA. A múlt év június havában életbelépett szesz törvény következtében támadt zavarok és sérelmek, valamint az alkohol monopol-törvényterve s más súlyos kérdés arra indította a vendéglősöket, hogy országos gyűlésre jöjjenek össze és ott tárgyalják meg bajait, panaszaikat. Az országos nagygyűlés szeptember 23-án és 24-én lesz Brassóban, a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében. A kongresszusra, melyen a kormány is képviselteti magát, e hó 15-ig kell jelentkezni Latzina Viktornál, a brassói szindikátus elnökénél (Str. Orfanilor 17). A tárgyalandó javaslatok szintén e hó 15-ig, a szövetség főtákkarságánál, (Cluj, Calea Victoriei 51) jelentendők be.

BRASSÓI ORVOSI HIR. Id. Dr. Flechtenmacher Károly, Brassó, Vár-u. 108, telefon 361, visszaérkezett. Rendel: fél 12—1 óráig.

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árultatik. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztásban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Szf 17171

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvélly, és angolkór, pajzsmirigy-nagyobbodás és golyvaképződés esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek működését kettőn szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek talpasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **HUSZEZER FECSKE EGY GAZDASÁGI TELEPEN.** A bajor Tölztől nem messze levő gazdasági telepen madáralomlás van, amelyet vezetője néhány év alatt valószínű madárpardicsommá alakított. Körülbelül 80.000 madár, köztük 20.000 fecske tanyázik ott és naponta vagy 32 mázsa kártekonny rovar pusztít el, úgy, hogy a telepen levő nagyszámu gyümölcsfa teljesen mentes a rovarok kártevésétől. Az állomás vezetőjének megfigyelés szerint, minden tehén, amelyet nem kinnak meg a legyek, naponta egy liter tejfel többet ad, miért is legjobb volna, ha minden tehén körül állandóan több fecské pár cirkálna.

— **ANNIE HARVAY SZAVAJÖESTÉLYE** BRASSÓBAN. Annie Harvay, a rövid idő alatt páratlan népszerűsége szert tett díseuse, hosszabb külföldi tartózkodás után ismét felkereste Brassót. Értesülésünk szerint a művésznő a közeljövőben szavalóestélyt fog rendezni, amelyen excentrikus költőket mutat be.

— **MEGSZOKOTT EGY ÉLETFÖGYTIGLANI FEGYHÁZRA ITÉLT RABLÓGYILKOS.** Kolozsvárról jelentik: Furcsa levelet kézbesített dr. Giurgiu kolozsvári ügyvédnek a posta. Értesítést kapott Nagyenyetről, hogy, Somogyi Ferenc életfogytiglani fegyházra ítélt rablógyilkos megszokott a börtönből. Annakidején Dr. Giurgiu szerepelt a tárgyalásokon, Somogyi védőjeként.

★ **„TRINACO” AZ ELEGANS HOLGY IDEALIS BEMBERG-MOSÓSELYEM HARISNYÁJA.** Legújabb divatszín, kitűnően viselhető, mosásnál garantáltan színtálló. Öziveskedjék a „Trinaco” Bemberg-mosóselem harisnya vásárlásánál hozzáállékelt mosási utasításokra ügyelni.

★ **A BRASSÓI MAGYAR KÉK KERESZT** szeptember 6-án este, 6 órai kezdettel megkezdí az alkohol ellenes előadását, melyre szeretettel meghívja az összes rendes és pártoló tagjait, egyben tudatja, hogy minden vasárnap este 6—8 óráig tart az előadás az evangélikus iskolában, melyre mindenkit szívesen lát: — a vezetőség.

★ **RITMIKUSTORNA.** Sorea Ella külföldi tanulmányutjáról visszatért és kurzusait hölgyek, leányok, és gyermekek részére. szept. hó 16-án kezdí meg. Beiratások szept. 14-től kezdődnek 10—12-ig és 4-től fél 8 óráig. Brassó, Kórházor 11 sz.

TEMPLOM UTÁN

— Ejnye, gyerekek, vasárnapi istentisztelet alatt golyócskáztok? Tudjátok-e hova megy az, aki vasárnap golyócskázik?

— Hogynel A templom mögötti rétre. (Tits-Bits).

RÉMTÖRTÉNET

— Iszonyatos esetem volt. Sötét éjszaka egy nőszemély belépett a szobámba és én megcsókoltam.

— Azt hitted, hogy a feleséged?

— A feleségem volt! (Kasper)

Törzsde

1931 szeptember 4.

Zürich (nyitás): Berlin 121.40, Amsterdam 206 és háromnegyed, Newyork 513, London 2493 és háromnegyed, Páris 2012, Milánó 2683.50, Prága 1520, Budapest 9002.50, Belgrád 904, Bukarest 305, Varsó 57.45, Bécs 72.12.

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben aranyárakba fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank arany-dollárban, lefben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál GERMANIA, 16. Timişoara, IV. Str. Bonnáz 15.

Amortizációs kölcsönök

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.

Kolozsvári Népbank és Zalog Hiteletintézet R. I. Szép-moca 1. Szg

* **Biri néni szakácskönyve a legjobb** — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény félvászonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **TAXI ÉS BÉRKOSCI KARAMBOLJA.** A DÉVAI PIACON. Tudósítónk jelenti: Tegnap este a 10 számú dévai bérkosci, melyet Kelemen András bérkosci hajtott, az esti gyorstól utassal jött be az állomásról. Amint a piacon keresztül akart hajtani, a bérkosinak nekiszaladt a Dv. 476-os taxi, melyet Adam Sebastian vezetett. A karambolnak szerencsére embersebesülte nem lett, mert az autót a taxis hirtelen lefékezte, csupán a lónak tört ki az egyik lába. A lovat még akkor este lelőtték. Azonkívül az autó egyik lámpája is betört. A vizsgálat még nem állapította meg, hogy ki volt a tényleges bűnös, a taxis ki bár rendes sebességgel hajtott a kocsi elébe akart futni, míg a bérkosci lejárt az ut jobb oldaláról. A taxis 1000 lejjel egyezett ki a bérkocsissal, ki nemrég kölcsön pénzen 1500 lejért vette a lovat.

— **KÖVETÉSRE MÉLTÓ PÉLDA.** Szekeres János csikkarcfalvi származású alsókapnik-bányai nyugalmazott plebános, a napokban betegesen érkezett haza falujába és a különböző rossz eklézsiákon összekuporgatott pénzt példás és magas szeszme szolgáltatásba állította. A csikszeredai róm. kath. gimnázium részére egy százezer lejes alapítványt tett, jóelőmenetelű, jó magaviseletű, de szegény székely tanulókat segélyezésére. Az összeget az adományozó okirattal egyetemben ma adta át a csikszeredai gimnázium igazgatójának. — Olyan példa ez, amit papjaink közül, akik jobb és méltányosabb helyeken vannak, mint magas gondolkodású kolégájuk, bátran követhetnének.

— **VÉRESEN VÉGZŐDŐ BIRTOKVITA.** Tudósítónk jelenti: András Gyula csikmenasági lakos István nevű bátyjával betért egy pohár borra Csikszereda egyik vendéglőjébe. Borozás közben egy vitás birtok fölött kezdtek veszekedni. A már részeg András Gyula úgy vágta fejbe a vita hevében bátyját egy tüveggel, hogy orvosi beavatkozásra volt szükség. A rendőrség letartóztatta a lobbanékony verekedőt és átadta a csikszeredai ügyészségnek.

— **HOGYAN KERÜL EGY HOLTFEST HÁROM FOGA — A TORKABA?** Temesvárról jelentik: Még július végén történt, hogy a kisodai rendőrség letartóztatta Köllerer Ferenc munkást, aki egy kislányon erőszakos merényletet követett el. Köllerer néhány héttel ezelőtt páratlanul meghalt a cellájában, mire a fogházigazgatóság azt a magyarázatot adta: hazzártartozóinak, hogy Köllerer felakasztotta magát. A temetés után Köllerer felesége vizsgálat megindítását kérte férje halála ügyében, miután sikerült tanukat előállítani, akik Köllerer halálának éjszakáján borzalmas jajgatást és segélykiáltást hallottak a fogházépület irányából. A felettes hatóság ezeketán elrendelte a holttest exhumálását, ami ma meg is történt. Az orvosok a holttest gégefőjén nem tudták felfedezni az akasztásnál szokásos fulladásos tüneteket és töréseket. Ezzel szemben a koponya be van törve és három foga hiányzik. Ezt a három fogat a holttest torkában találták meg. Miután az exhumálást végző orvosok között ellentétek vannak — amennyiben egyikük azt állítja, hogy a fogkihullás és a koponyarepedés az „oszlás következményei” — a koponyát felküldték Bukarestbe és az ottani legfőbb fórum fogja eldönteni, vajjon a kérdéses éjszakán valóban halálra verték-e Köllert, vagy pedig csak úgyan felakasztotta-e magát.

— **BRASSÓI PIACI ÁRAK.** Marhaus levesnek kg. 28—30 lej. Marhaus pecsenye kg. 48—52, Sertéshus combja kg. 38—40, Sertéshus karaj kg. 46—48, Zsirszalonna 34—36, Zsir 46—48, Tojás drb. 1.60—2 lej, Csirke párja 40—120 lej. — Élő állatok kilóra: Export ökör élősúly kg. 18—22 lej, Sertés 22—24, Igás ökör drb. 7000—9000, Ló drb. 5000—15.000, Ló luxus, drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 280—310 lej, Rozs 230—240, Árpa, sör 280—300, Árpa takarmány 230—250, Zab 290—320, Tengeri, szemes 240—260, Lencse, nagyszemű 500—600, Bab, fehér 500—550, Burgonya 80—100 lej. — Takarmányárak nagyban per 100 kg. Széna, préselt 160—180 lej, Széna, laza 120—140, Szalma, laza 50—60. Korpa 220—230 lej.

Vendéglősök! Adjátok be végre rozsdás evőeszközeiteket a **GALVAN-hoz** Brassó, Hosszu-utca 168. ahonnan rövid idő alatt kifogástalanul kromatizálva vissza kapjátok.

— **ELLOPTAK A VONATON A PENZ-TARCAJÁT.** Tigu Siloiu a piskii CFR. műhely munkása f. hó 1-én a Marosillye—lugosi vonalon utazott az éjszakai vonattal. A vonaton sok volt az utas, nagy volt a tolongás s ezt az alkalmat egy zsebtolvaj felhasználva, oly ügyesen lopta ki Tigu zsebéből a pénztárcáját, hogy ez a lopást csak akkor vette észre, amikor Marosillye állomáson a Piski-felé induló vonatra átszállt. Az ellopott tárcában a vasuti arcképes igazolványon az egész évi szabadjegyek és a katonai okmányán kívül, ezer lej készpénze volt. A lopást Marosillye állomáson bejelentette, de a tettest mindeddig megtalálni nem sikerült.

— **NE FELEJTSE EL,** hogy mindenféle divatlapokban óriási választékot talál a Brassói Lapok könyvosztályában. (Női- és férfi-divatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehérnemű, kalap, vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors póstai szállítás.

SCHERK

Használjon akkor

**Scherk
Face
Lotio**

Egy csapásra eltűnik arcórtékn minden tisztatlansága.

Vezérképviselőt „Scherk” Bucuresji, Strada Lipsani 94 (Lupoica) Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin **Szentek és vezeklők Indiában Igaziak és csalók**

Senki sem tesz lépéseket az ilyen szélhámosok ellen, hadd éljenek ők is. A tökéletes hindu ideálját ez a klasszikus meghatározás fejezi ki: „Himszá na karóti, iti Hindu”, magyarul: „Igazi hindu az, aki nem bánt senkit és semmit”, eszerint jámbor hindu a nyilvánvaló csalót is békében hagyja.

Pedig könnyű megkülönböztetni az igazi „szádhut” a szélhámostól. Amelyik vezeklő pénzt és adományokat kér vagy les, arról biztosra lehet venni, hogy svindler. Az igazi vezeklő vagy elvonul az emberek útjából és magányos helyeken tanyázik, vagy ha zarándokként bejárja is Indiát, fölkeresve a sok szent búcsújáró helyet, azaz tirthá-t, nem alkalmalkodik senkinek, nem kér senkitől semmit, hanem — mint azt Buddha is előírta szerzeteseinek — csak azt fogadja el, amre létfenntartásához feltétlenül szüksége van s ezt is csak akkor, ha önként, kéretlenül adják. Ilyen igazi szádhukkal is találkoztam India különböző vidékein, pl. Bombayben egyvel, aki dugsgazdag kereskedőből lett vezeklő s egy szép napon egész vagyonát, házát és családját faképnél hagyta, hogy egy szál fehér lepelben, bottal a kezében az „otthonatlanságba” menjen; egy másikkal Rádzsputánában, aki azelőtt jómódu ur és sportsmann volt, de egyszer egy vemhes özet lőtt le s ez annyira megrendítette, hogy zsákruhát öltve a rengetegben maradt s ma is ott él a vadlatlok közt; és másokkal is találkoztam, akiknek igazi vezeklő-voltuk kétségtelennek bizonyult.

Ismertem egy szádhut, aki egy kis kunyhóban élt Szimlában: Baba Masztrám néven tisztelték a hinduk, pedig voltaképpen európai származású volt, francia, kinek apja kivándorolt Indiába. Igaz neve Charles Rousset volt, de már gyermekkorában hindu bráhmanokkal és szádhukkal barátkozott, s egy szép napon el is tiint, elment egy szenttel, aki tanítványául fogadta. Később visszatért Szimlába, ahol nemcsak az indusok, de az ottani európaiak is, mint igaz embert és szentéletű bölcsőt tisztelték. 1928-ban

halt meg, mint a Dzsákó-hegyi templom időközben elhunyt agg főpapijának választott utóda, ami nagy dolog volt, hiszen Baba Masztrám nem született bráhmanak, de még hindunak sem. De a hindu ortodoxia sokféle kaszt-szabálya elvesztí érvényét az igazi szádhunak elismert emberre nézve. Az ilyen tisztult lélek már tullelmedett minden korláton és köteléken.

De igazi, becsületesen törekvő szádhut csak kb. 400—500 ezer van Indiában. Ez is elég tekintélyes szám, de semmi ahhoz a két és félmilliónyi naplopó szélhámoshoz képest, akiket éppen India legszegényebb néprétegei tartanak el. És ha csak 15 fillért számítunk is egy-egy ilyen „szent” egy napi szükségleteire, akkor s közel kétfélszáz millió pengőjébe kerül India legszegényebb népének a sok „szent” eltartása!

Ahol Buddha megvilágosult s ahol meghalt
Buddh-Gaya és Kászia

India sok nevezetessége s látnivalója közt elsőrangú fontossággal bírnak azok a helyek és műemlékek, amelyek Buddhával, a világ második legnagyobb s legelterjedtebb vallásának alapítójával állnak összefüggésben.

Mikor azt mondom, hogy a buddhizmus a világ második legnagyobb vallása, akkor kulturfejlesztő hatására gondolok, mert ha csak hívőinek pusztá számát vesszük figyelembe, akkor első helyre kell tennünk, lévén a buddhizmus a világ legnépesebb vallása. De ha a fejlesztő hatás és főleg az egységes szervezet szempontjából vizsgáljuk, akkor bizony jelentősége messze elmarad a Kereszténység mögött. Alapítójának halála óta harmadfél ezer év telt el, de míg a Kereszténység ennél rövidebb idő alatt teljes egészében megtérítette a régi pogány Európát, majd kiterjesztette hatását az egész ismert világra, addig a buddhizmus még Ázsia egészét sem tudta a maga vi-

75.

lágnezetének meghódítani. Amellett az ugynevezett északi s déli buddhizmus közt oly nagy a különbség, hogy még a legszélsőségesebb reformált keresztény felekezet sem tér el annyira pl. a katólikus Egyháztól.

De ha mindezeket figyelembe vesszük is, akkor is el kell ismernünk, hogy a buddhizmusnak nagy jelentősége van. Tanaiban magas szeszme, emelkedett eszmékel találkozunk és történelme telve van nemes emberi törekvések és nagy tetteldokumentumaival. Eszerint alapítója is megérdemli, hogy foglalkozzunk személyével és életével, hiszen tagadhatatlan, hogy Buddha a legnagyobb szellemek közé tartozik.

Buddha nem volt igazi neve, ez a szanszkrit szó „Megvilágosult”-at, „Fölébredett”-et jelent. Valóságban Gautama Sziddharta-nak hívták s a Szákjak (régihindu, valószínűleg skitha eredetű törzs) királyának fia volt. Királyfi módjára nevelődött s atyja már joggal remélhetette, hogy Sziddharta herceg méltó utódként fogja követni trónját. Am Sziddharta nagyobb feladatra született. Harminc éves korában hátat fordított minden világi dicsőségnek és véges kapcsolatnak — a pusztába ment, vezeklő köntöst öltve magára s hosszú évek önsanyargatásában töprengett a Lét örök titkain. Végül aztán egy napon belátta, hogy a kegyetlen önkínzás nem vezetheti célhoz. Megmosdott, táplálékot vett magához, aztán leült egy hatalmas fa árnyékában. És ekkor feltárlt szellemi látása előtt az Élet és Halál minden titka. Így lőn Buddhává, Megvilágosulttá.

* **A MODERN HÁZASSÁG.** Vannak könyvek, melyeket meg kell köszönni a szerzőnek, hogy megírta, a kiadónak, hogy kiadta, a fordítónak, hogy lefordította. Ilyen könyv Dr. Wilhelm Stekel ismert bécsi ideg-orvosnak pár héttel ezelőtt megjelent műve, mely most magyar nyelven „A modern házasság” címmel lát napvilágot. A könyv tizenhét velős fejezetben tárgyalja mindazt, amit lélekismerőnek, tanárnak, papnak, férjnek, feleségnek, kultúremlernek tudnia kell a házasságról, hogy a maga és környezetét életét szebbé, boldogabbá tehesse. Talán egyetlen kérdés nem foglalkoztatja manapság inkább az embereket, mint a házasság problémája, melyről mindenki tudja, mindenkinek mondja, hogy reformálásra szorul. — Stekel vállalkozott arra a nagy feladatra, hogy megmutassa a bajok forrásait, rávilágítson helyenként az öt annyira jellemző igazmondással a hibákra, melyet mindenki, te is, én is, napjában százszor elkövetünk anélkül, hogy csak sejténénk is, hogy életünk legnagyobb javait kockáztatjuk. A házastársi hűség kérdésének a házasság legnagyobb és legkényesebb problémájának taglalása, a házassági háromszög törvényes elismertetéseit küzdő szellemi áramlatok ismertetése és kritikája olyan érdekessé teszik a kis könyvet, hogy nem tudjuk letenni, ha belekezdünk olvasásába. A flört és kisebb kacérkodások lélektani jelentősége és szerepe a házastársi kapcsolatok egészséges kifejlődése, a túlfokozott és aláértékelt igények jelentősége mindmennyi praktikus tanács és irányítás a helyesen méretezett és beosztott munkában. A nemek harcának fontos kérdéseit, az egyenjogúság törekvéseinek méltóságát csak úgy megkapjuk, mint a lakásinség vagy az anyósprobléma és következményeinek feltárását. A könyvet Dr. Gartner Pál ideg-orvos fordította kitiűő magyarsággal, gördülékeny és jegyzeteivel nagy hasznára szolgál a laikus olvasónak. — Ára 102 lej. — Kapható a „Brassói Lapok Könyvosztályában.”

Gondolatolvasóművész

a legjobb tanácsadó, aki világhírű alkalmával most érkezett Brassóba, a Szent Sirtól. Kizárólag tudományos analízisek, életsors megfejtés, múlt és jövő, grafológia, fiziognómia, fiziologia és tenyérolvadás. Felvilágosítás, tanácsadás. Nem kártyavető, vagy álhipnotizőr. Csak rövid ideig rendel 8—12 és 2—8-ig. Brassó, Kórház-utca 2. Eddig sok brassóinak is szenzációs tanácsokat adott. — Pénteken leszállított árak szegényebb sorsuaknak.

A pénzügyminiszter kijelölte az új vámkerületeket és azok vezetőit

Bukarest, szeptember 4.

A pénzügyminiszter, egyik legutóbbi határozatában a következőképpen csoportosította a különböző vámkerületeket:

I. körzet: Temesvár, amelyhez tartoznak: Temes megye, Krassószörény, Vajdahunyad és Alsófehér megyék. A kerület vezetője: Al. Ivanovici alfelügyelő, helyettese: Al. Ivanescu ellenőr.

II. körzet: Nagyvárad, amelyhez tartoznak Bihar, Arad, Szatmár, Szilágy -és Máramaros megyék. Vezetője: Al. Preotu főellenőr, helyettese: Christea ellenőr.

III. körzet: Kolozsvár, amelyhez tartoz-

nak Kolozs, Szamos, Naszód, Marostorda, és Kisküküllő vármegyék. Vezetője: Jonsescu alfelügyelő, helyettese: Enache ellenőr.

IV. körzet: Brassó, amelyhez tartoznak Brassó, Háromszék, Fogaras, Csik, Udvarhely, Szeben, Nagyüküllő és Dabovita megyék. Vezetője: Chivulescu pénzügyi felügyelő, helyettese: I. Mándrutu ellenőr.

A körzetek vezetőjeként az egész ország területére Traian Parligas pénzügyi vezérfelügyelőt nevezték ki. Az erdélyi körzetek ellenőrzésére két külön felügyelő fog közreműködni.

A pénzügyminisztérium megkezdte a szeszmonopólium pénzügyi részének tanulmányozását

Bukarest, szeptember 4.

A pénzügyminisztériumban Brătescu államtitkár elnöke alatt összeült a pénzügyi és államköltsgvetésügyi bizottság, hogy tanulmányozás alá vegye a szeszmonopólium bevezetésére elkészített törvényjavaslatok pénzügyi részét. A bi-

zottság elsősorban azt a részét tárgyalta a javaslatnak, amely arról intézkedik, hogy a kincstár a szeszmonopólium bevezetésének során váltsa meg az egyes szeszgyárakat. A javaslat pénzügyi tárgyalása előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani.

Kétszázmillió ipari rendelés

Bukarest, szeptember 4.

Bukarest városi tanácsa, a fővárosban folyamatban levő közmunkákkal kapcsolatosan, kétszáz millió lejes rendelt adott fel a különböző ipari vállalatoknak. Ebből 100 millió lejes rendeltést kapott a vajdahunyadi állami rasmii, a mely öntvényeket fog szállítani a fővárosnak.

Nagy áresésekkel nyílt meg a berlini tőzsde

Berlin, szeptember 4.

A német tőzsdék, amelyek tudvalevőleg a Danat-Bank bukása óta zárva voltak, tegnap ismét megnyitáltak. A megnyitást rendkívül izgalmas hangulat előzte meg. Már az első napon nagy áresések voltak, amelyeket azonban a tőzsdetagok hőies nyugalommal fogadtak. Általában kettőtől ötszázalékgig terjedő árfolyamesések mutatkoztak. A legutóbbi jegyzésekhez képest, voltak azonban nagyobb esések is. A Danat-bank, a legnagyobb feltűnésre, nem esett. Ezzel szemben akadtak papirok, amelyek 30-40 százalékos árfolyamesést szenvedtek. A Symens 104-ről 103-ra, a Farben 122-ről 93-ra zuhant.

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy

fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. David-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv füzve 80, kötve 100 lej.

Dr. Chereslesiu-Dérl: 100 újságciikk alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánutón való tökéletes elsajátítására, 12 füzetben, tokban 250 lej.

Dr. David-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Liliput mellényzsebszótár, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Chereslesiu-féle nagy kézi szótár, Valentin-féle nyelvtannal, 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Pósta! megrendeléseket is azonnal elintéz a

Brassói Lapok Könyvosztálya

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavidallalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámin Árpád Str. Bererie 1. (Sörház-ú.) — Marostordamegye: Szabó Jenő. Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiulu 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágyosmilyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Arad-Gaiban, Templom-u. 39. jóforgalmu pékség üzlettel kiadó, esetleg házsal együtt eladó. 14736

Eladó egy darab majdnem új, csak néhány hónapig üzemben volt két állóhengeres kompressornélküli alacsonyfordulatu 110—150HP „Güldner” német gyártmányu Diesel-motor igen kedvező árban és feltételek mellett. „Industria Economica” rt. Timisoara, IV. Str. 1. C. Bratianu 3. Telefon 9-14. 14644

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kézimunka üzlettemmel Brassó, Weisz-Mihály-ucca 20 alól Kolostor-u. 26. sz. emeletre költöztem. Tisztelt vezőim pártfogását továbbra is kérem. Hosolitz Elza. 14621

Kézdivásárhelyen a KOVACS MALOM kiadó, vagy felerésze eladó. 14588

Komplett borbélyműhely berendezés eladó. Felvilágosítások a Brassói Népbanknál. 14661

Butorok és szövetek szeptember hó 11-én délután 3 órakor a Brassói Népbanknál önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatnak. 14660

Egy komplett fürdőszoba berendezés olcsón eladó. (im 14652 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

J. Lewinsohn belyegzőgyára, Bucuresti, Str. Carol 7 keres ügyököket az ország minden részében, kedvező eladási feltételek. 14469

HARISNYA SZEMFELSZEDŐ KÉSZÜLÉK, VILAGSZABADALOM eladására minden városban viszonteladót keresek. Nagy kereseti lehetőség. Női kalapszalomon, bazár, divatár-, vagy kézimunka tizletek ajánlatát kérem. „Renovit” Dicioianmartin, Str. Regele Ferdinand. Ritter-féle trafik. 14663

Nyugodt megélhetést biztosító kevés tőkével rendelkező uriaszonynak. Előkelő női divatszalonom van Bukarest központjában. Ajánlatok zárt borítékban „Komoly üzlet” jelígre Bukarest, Post-restante. 14654

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kintüntetve.

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvénytársaság

Braşov, Strada Infundată (Kis-utca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.

Keresek két jó cipésmunkást, kik a javítást is érik. Bukarest, Bul.- Banumanta 49. 14653

Épület és vasbutorlakatos, sodronyszövő és butorfestő tanulókat fizetés mellett felvevünk. Pásztori és Hettmann, Brassó, Str. Avram Iancu 76. 14650

Allást keres

Vizsgázott gépészkovács, ki a vasszakma minden ágában jártas, állást keres. Ajánlatokat a brassói kiadóhivatal továbbít. 14664

Nagy praxissal rendelkező NEMET GAZDASÁGI AKADÉMIÁT végzett államilag vizsgázott szeszfőző és gazdasági szeszgyár és birtoknál. Kiváratra bizonyítványmásolatot küldök. Jos. Grauvogl Jasi, Fabrica de spirit „Nicolina”. 14662

Kereskedelmi érettségizett leány elhelyezkedést keres gyermekek mellé, esetleg a házimunkába segédkezne. Megkereséseket „Szorgalmas” jelígre a brassói kiadóba kérek. 14657

Kelengye-varrás és gépi hímzést olcsón vállal Rosenfeldné, Bukarest, Sabinelor 9. 14653

Hetedikes Sagunista elvállalja Liceumisták tanítását bármilyen tantárgyból. Cím a brassói kiadóhivatalban. 14651

Lakás

Október 1-re bérbeadó „Villa Viky” Brassó, Strada Closca 6 (volt Lövész-ucca A. 18-b) 5 szoba az összes mellékhelyiségekkel, továbbá 2 garage-szal. Érdeklődők sziveskedjenek a tulajdonoshoz, Mincu Györgyhoz, a fenti címen fordulni. 14602

Egy családi ház 4 szoba, kerttel és mellékhelyiségekkel kiadó. Brassó, Ciocrac 2. sz. 14611

Üzlet- és korcsmahelyiség lakással Zetelaka központján, legforgalmasabb helyen, évi 12,000 lejért kiadó. Cím: Bothári András, Zetela, Jud. Odorheiu. 14607

Három szoba, konyha, fürdőszoba, október elsejére kiadó. Brassó, Str. Rovine 5. 14627

Belvárosban kiadó egy lakószoba konyhából álló emeleti lakás. Brassó, Kórház-ucca 31. 14623

Erdélyi uricsalád Budapestben diákokat teljes ellátásra elfogad. Rácz Ferenc, Budapest VIII. ker. Déry-ucca 5. III. em. 14450

KIADÓ október 1-re a Brassói Népbank székházában irodának, esetleg lakásnak alkalmas emeleti uccai helyiség. 14659

Teljes ellátást adok Budapestben egy gyermeknek, vagy tanulóknak, külön tiszta világos szobával, központi fűtéssel, meleg, hideg víz, zongora hangnálattal, gondos felügyelettel. Dr. Fekete Dezső, V. Pannónia u. 10. Információ Oradea, Str. Pável 11. 14658

Jól bevezetett fűszertüzelő lakással, kiadó. Cím a brassói kiadóban. 14629

Vegyes

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. Cím: „Patent 604” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Könyvek

Hires szerelmesek könyve, gazdagon illusztrálva, kötetenként 50 lej. Boccacio 100 elbeszélései, Casanova emlékiratai, Don Juan a szerelem fejedelmének emlékiratai, Faublas lovag szerelmi kalandjai, Haptameron 70 szerelmi története, Pompadour márkiné kalandjai, Don Juan intim kalandjai, Mantegazza, A szerelem éltetne. Vidékre portó 10 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Dr. Dávid György

Román nyelvtan

és

Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánutón.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen füzve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Illetékes külföldi szakemberek ismételten ajánlják mindennemű vetőmagvak pácolásához a modern univerzális

C E R E T A N

szárazpácot. Önnek is érdeke a gazdaságos és biztos hatásu, sok oldalról ajánlott szárazpácnak saját gazdaságában való használata.

Ceretan eddig „Ceresan” név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle

BRAŞOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Aranykéret és ismertetést ad:

PHARMA STUDERUS & Co.

Bucureşti 2. — Str. Spiru Haret No. 5

Bayer-Meister-Lucius készítmény

SZEPTEMBER 6.